

Βρυξέλλες, 15.12.2021
COM(2021) 851 final

2021/0422 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και την αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/ΕΚ

{SEC(2021) 428 final} - {SWD(2021) 465 final} - {SWD(2021) 466 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ που προβλέπει κοινούς ελάχιστους κανόνες για την ποινικοποίηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος είναι η οδηγία 2008/99/ΕΚ σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου.

Η Επιτροπή αξιολόγησε την οδηγία το 2019/20 και δημοσίευσε τα πορίσματά της τον Οκτώβριο του 2020¹. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η οδηγία δεν είχε ιδιαίτερα αποτελέσματα στην πράξη: τα τελευταία 10 χρόνια, ο αριθμός των υποθέσεων περιβαλλοντικών εγκλημάτων που διερευνήθηκαν με επιτυχία και οδήγησαν σε καταδίκες παρέμεινε πολύ χαμηλός. Επιπλέον, τα επίπεδα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν ήταν πολύ χαμηλά για να είναι αποτρεπτικά και δεν υπήρξε συστηματική διασυννοριακή συνεργασία.

Η αξιολόγηση διαπίστωσε σημαντικά κενά επιβολής του νόμου σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής (αστυνομία, εισαγγελία και ποινικά δικαστήρια). Εντόπισε επίσης ελλείψεις στα κράτη μέλη όσον αφορά τους πόρους, την εξειδικευμένη γνώση, την ευαισθητοποίηση, την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών και διαπίστωσε ότι δεν υπάρχουν γενικές εθνικές στρατηγικές για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος που να καλύπτουν όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής ούτε διεπιστημονική προσέγγιση². Επιπλέον, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ της επιβολής του διοικητικού και ποινικού δικαίου και της επιβολής κυρώσεων συχνά παρακωλύει την αποτελεσματικότητα.

Επισημάνθηκε επίσης ότι η έλλειψη αξιόπιστων, ακριβών και πλήρων στατιστικών δεδομένων για τις διαδικασίες κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος στα κράτη μέλη, πέραν των εμποδίων που έθεσε στην αξιολόγηση της Επιτροπής, δεν επιτρέπει στους εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής και τους επαγγελματίες να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα των μέτρων τους.

Με βάση τα πορίσματα της αξιολόγησης, η Επιτροπή αποφάσισε να αναθεωρήσει την οδηγία. Στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021 περιλαμβάνεται νομοθετική πρόταση για αναθεώρηση της οδηγίας³ τον Δεκέμβριο του 2021.

Προτείνεται η αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/ΕΚ. Η παρούσα πρόταση συνοδεύεται από ανακοίνωση⁴ που επεξηγεί τους στόχους πολιτικής της. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, η πρόταση έχει έξι στόχους.

1. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και της δίωξης με την επικαιροποίηση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας.

¹ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Evaluation of Directive 2008/99/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the protection of the environment through criminal law (Environmental Crime Directive)» [Αξιολόγηση της οδηγίας 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου (οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα)] [SWD(2020) 259 final της 28ης Οκτωβρίου 2020 ([μέρος I](#), [μέρος II](#), [σύνοψη](#))].

² Έκθεση αξιολόγησης, σ. 32-33. Βλ. σ. 33 της έκθεσης αξιολόγησης για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις πηγές.

³ Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021, https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_en.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την κλιμάκωση της μάχης κατά των περιβαλλοντικών εγκλημάτων, COM(2021) 814 της 14ης Δεκεμβρίου 2021

2. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων με την αποσαφήνιση ή την εξάλειψη των αόριστων όρων που χρησιμοποιούνται στους ορισμούς του περιβαλλοντικού εγκλήματος.
 3. Διασφάλιση ότι τα είδη και τα επίπεδα των κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα θα είναι αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και αναλογικά.
 4. Ενθάρρυνση της διασυνοριακής έρευνας και δίωξης.
 5. Βελτίωση της τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα μέσω βελτιωμένης συλλογής και διάδοσης στατιστικών δεδομένων.
 6. Βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των εθνικών αλυσίδων επιβολής με στόχο την προώθηση της έρευνας, της δίωξης και της επιβολής κυρώσεων.
- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Οι στόχοι της παρούσας πρότασης είναι συνεπείς προς τις ακόλουθες πολιτικές και νομοθετικές διατάξεις:

- απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών·
- σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- οδηγία 2014/41/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις·
- απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών·
- απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις·
- απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών·
- κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 σχετικά με την Ευρωπόλ·
- κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας·
- κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)·
- οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·
- οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης.
- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Το ποινικό δίκαιο αποτελεί μέρος της συνολικότερης στρατηγικής της ΕΕ για την προστασία και τη βελτίωση της κατάστασης του περιβάλλοντος, κάτι που συνιστά προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία και στη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα ορίζεται πληθώρα μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος που ενισχύουν και επηρεάζουν το ένα το άλλο, συναπαρτίζοντας μια ολιστική προσέγγιση. Τα

μέτρα ποινικού δικαίου αποτελούν την έσχατη λύση όταν τα υπόλοιπα μέτρα δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης. Έτσι, περιβαλλοντικοί δείκτες π.χ. του βαθμού ατμοσφαιρικής ρύπανσης ή της βιοποικιλότητας μετρούν την αποτελεσματικότητα της συνολικότερης στρατηγικής για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και όχι μόνο την αποτελεσματικότητα της νέας προσέγγισης για το περιβαλλοντικό έγκλημα.

Επιπλέον, στη στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας και στη στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025 η αξιολόγηση και αναθεώρηση της οδηγίας συμπεριλαμβάνεται στις βασικές δράσεις που προσδιορίζονται στις εν λόγω στρατηγικές για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η νομική βάση για την προτεινόμενη οδηγία είναι το άρθρο 83 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Το άρθρο 83 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ ορίζει την αρμοδιότητα της ΕΕ να θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικούς με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων σε τομείς πολιτικής της ΕΕ στους οποίους εφαρμόζονται μέτρα εναρμόνισης, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική επιβολή:

«Όταν η προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών στον τομέα του ποινικού δικαίου είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής πολιτικής της Ένωσης σε τομέα στον οποίο εφαρμόζονται μέτρα εναρμόνισης, οδηγίες μπορούν να θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες σχετικούς με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων στον εν λόγω τομέα. Οι εν λόγω οδηγίες εκδίδονται με συνήθη ή με ειδική νομοθετική διαδικασία, ίδια με εκείνη που ακολουθήθηκε κατά τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων εναρμόνισης, με την επιφύλαξη του άρθρου 76».

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Οι εγκληματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με το περιβάλλον έχουν συχνά διασυνοριακή διάσταση, ενώ ορισμένα περιβαλλοντικά εγκλήματα επηρεάζουν συνήθως πολλές χώρες (για παράδειγμα η παράνομη διακίνηση αποβλήτων, προστατευόμενων ειδών ή προϊόντων άγριας ζωής, βλ. ενότητα 1 – εισαγωγή) ή έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις (π.χ. σε περίπτωση διασυνοριακής ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους)⁵. Η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών είναι επομένως απαραίτητη.

Η υφιστάμενη οδηγία αποσκοπούσε στην παροχή εναρμονισμένου νομικού πλαισίου για τα ποινικά αδικήματα με στόχο τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας. Ωστόσο, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην έκθεση αξιολόγησης, παρά την πρόοδο ως προς τη δημιουργία ενός κοινού συνόλου ορισμών για τα περιβαλλοντικά εγκλήματα σε ολόκληρη την ΕΕ και την πρόβλεψη πιο αποτρεπτικών επιπέδων κυρώσεων, τα κράτη μέλη δεν εναρμόνισαν με δική τους πρωτοβουλία τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται το περιβαλλοντικό έγκλημα εντός του περιθωρίου ελιγμών που τους αφήνει η οδηγία. Ομοίως, τα ανεπαρκή επίπεδα κυρώσεων σε ορισμένα κράτη μέλη δεν επιτρέπουν την ύπαρξη

⁵ [Έκθεση σχετικά με τις υποθέσεις της Eurojust που αφορούν περιβαλλοντικά εγκλήματα](#) – Ιανουάριος 2021, σ. 8. Βλ. αξιολόγηση ταχείας αντίδρασης του UNEP και της Ιντερπόλ με τίτλο «The rise of environmental crime: A growing threat to natural resources, peace, development and security» (Η άνοδος του περιβαλλοντικού εγκλήματος: Μια αυξανόμενη απειλή για τους φυσικούς πόρους, την ειρήνη, την ανάπτυξη και την ασφάλεια), 2016, σ. 7.

ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ και την εφαρμογή νομικών πράξεων αμοιβαίας αναγνώρισης (όπως το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας).

Παρατηρείται αυξανόμενο χάσμα μεταξύ της απάντησης της ποινικής δικαιοσύνης στο περιβαλλοντικό έγκλημα και της πραγματικής εγκληματολογικής κατάστασης. Παρά την ισχύουσα οδηγία, ο αριθμός των διασυνοριακών ερευνών και καταδικών στην ΕΕ για περιβαλλοντικά εγκλήματα δεν έχει αυξηθεί σημαντικά. Αντιθέτως, στο μεταξύ, το περιβαλλοντικό έγκλημα αυξάνεται με ετήσιους ρυθμούς από 5 % έως 7 % παγκοσμίως⁶ και προκαλεί μόνιμες βλάβες στους οικοτόπους, τα είδη, την υγεία των ανθρώπων και τα έσοδα των κρατών και των επιχειρήσεων.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της ΣΕΕ, η προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας 2008/99/ΕΚ περιορίζεται στα αναγκαία και αναλογικά όρια για την προσαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα αδικήματα στον τομέα αυτόν στις νέες απειλές. Μέτρα σχετικά με τη χρήση των ερευνητικών μέσων και την ανταλλαγή πληροφοριών περιλαμβάνονται μόνο στον βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική λειτουργία του προτεινόμενου πλαισίου ποινικού δικαίου.

Η πρόταση καθορίζει το πεδίο των ποινικών αδικημάτων, για να καλύψει το σύνολο συναφών συμπεριφορών, περιορίζοντάς το ταυτόχρονα σε ό,τι είναι αναγκαίο και αναλογικό. Η νέα οδηγία περιλαμβάνει νέες κατηγορίες περιβαλλοντικών αδικημάτων στον βαθμό που απαιτείται από τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία. Τόσο τα αδικήματα όσο και οι κυρώσεις περιορίζονται σε σοβαρές παραβιάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και, επομένως, τηρείται η αναλογικότητα.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2, ελάχιστοι κανόνες σχετικοί με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων σε τομείς πολιτικής της ΕΕ στους οποίους εφαρμόζονται μέτρα εναρμόνισης μπορούν να θεσπιστούν μόνο μέσω οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που εκδίδεται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

Εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη για ποινικές κυρώσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή στους τομείς που καλύπτει η οδηγία του 2008 για το περιβαλλοντικό έγκλημα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει τη μεταφορά του καταλόγου των αδικημάτων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 3 της οδηγίας του 2008, με τις απαραίτητες διευκρινίσεις και τροποποιήσεις, στα οποία περιλαμβάνονται τα εξής: σοβαρά αδικήματα ρύπανσης· παράνομη διαχείριση αποβλήτων και αποστολή αποβλήτων· η λειτουργία εγκαταστάσεων στις οποίες εκτελούνται επικίνδυνες δραστηριότητες ή αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται επικίνδυνες ουσίες· αδικήματα που σχετίζονται με την κατασκευή, παραγωγή, επεξεργασία, χειρισμό, χρήση, κατοχή, αποθήκευση, μεταφορά, εισαγωγή, εξαγωγή ή διάθεση ραδιενεργού υλικού· εγκλήματα κατά της άγριας ζωής, όπως η παράνομη θανάτωση, ο αφανισμός, η κατοχή ή η σύλληψη προστατευόμενων ειδών της άγριας χλωρίδας ή πανίδας, η παράνομη εμπορία άγριων ειδών και η υποβάθμιση των οικοτόπων·

⁶ Αξιολόγηση ταχείας αντίδρασης του UNEP και της Ιντερπόλ με τίτλο «The rise of environmental crime: A growing threat to natural resources, peace, development and security» (Η άνοδος του περιβαλλοντικού εγκλήματος: Μια αυξανόμενη απειλή για τους φυσικούς πόρους, την ειρήνη, την ανάπτυξη και την ασφάλεια), 2016, σ. 7.

παράνομη παραγωγή, διάθεση στην αγορά, εισαγωγή, εξαγωγή, χρήση, εκπομπή ή έκλυση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

Η ανάγκη καταπολέμησης αυτών των κατηγοριών αδικημάτων με ποινικές κυρώσεις επιβεβαιώθηκε από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της ΕΕ για την καταπολέμηση του σοβαρού και του οργανωμένου εγκλήματος για την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT) 2022-2025⁷.

Ειδικότερα ως προς το έγκλημα σχετικά με τα απόβλητα, στην έκθεση αξιολόγησης απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2021⁸ αναφέρεται ότι «η διαχείριση των αποβλήτων είναι ένας επικερδής και ταχέως αναπτυσσόμενος κλάδος, ο οποίος προσελκύει ολοένα και περισσότερο τους εγκληματίες. Η πλειονότητα των καταγγελλόμενων περιπτώσεων διακίνησης αποβλήτων αφορούσε άτομα που εργάζονται σε ή διαχειρίζονται εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων ως διευθυντές ή προσωπικό, τα οποία παραβιάζουν την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τα πρότυπα που ρυθμίζουν τη συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων με σκοπό τη μεγιστοποίηση των κερδών. Οι πλέον επιτυχημένοι διακινητές αποβλήτων είναι όσοι ελέγχουν ολόκληρο τον κύκλο επεξεργασίας, από τις χώρες προέλευσης έως τις χώρες προορισμού. Οι εγκληματίες που διακινούν απόβλητα μεταξύ διαφορετικών χωρών χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο νόμιμες επιχειρηματικές δομές για να ενορχηστρώσουν τα εγκλήματα σχετικά με τα απόβλητα. Συχνά πολλές εταιρείες ανήκουν στα ίδια άτομα ή σε αχυρανθρώπους. Οι νόμιμες επιχειρηματικές δομές αλλάζουν τακτικά διοίκηση και συχνά παύουν να λειτουργούν μετά από μια σύντομη περίοδο δραστηριότητας, καθώς μια νέα εμπορική οντότητα αναλαμβάνει την επιχείρηση. Οι εταιρείες που διαχειρίζονται διαφορετικά στάδια του κύκλου των αποβλήτων βρίσκονται συχνά σε διαφορετικές δικαιοδοσίες. Η διακίνηση αποβλήτων συνδέεται στενά με άλλα αδικήματα όπως η απάτη σχετικά με έγγραφα, η οικονομική απάτη, η φοροδιαφυγή, η διαφθορά και δωροδοκία, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθώς και η κλοπή και η απόρριψη αποβλήτων από παράνομη παραγωγή ναρκωτικών».

Επιπλέον, η Επιτροπή διαπίστωσε την ανάγκη επιβολής ποινικών κυρώσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ για την προστασία του περιβάλλοντος σε σχέση με τις ακόλουθες κατηγορίες αδικημάτων που επί του παρόντος δεν καλύπτονται από την οδηγία:

- διάθεση στην αγορά προϊόντων τα οποία, κατά παράβαση των υποχρεωτικών απαιτήσεων, προκαλούν ουσιαστική βλάβη στο περιβάλλον λόγω της χρήσης του προϊόντος σε μεγαλύτερη κλίμακα·

⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της ΕΕ για την καταπολέμηση του σοβαρού και του οργανωμένου εγκλήματος για την EMPACT 2022 – 2025, 8665/21, 12 Μαΐου 2021. Στόχος της προτεραιότητας για το περιβαλλοντικό έγκλημα είναι: «η εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων που εμπλέκονται σε κάθε μορφή περιβαλλοντικού εγκλήματος, με ειδική έμφαση στην παράνομη διακίνηση αποβλήτων και άγριων ειδών, καθώς και σε εγκληματικά δίκτυα και μεμονωμένους επιχειρηματίες με εγκληματικές δραστηριότητες που έχουν τη δυνατότητα να διεισδύουν σε νόμιμες επιχειρηματικές δομές σε υψηλό επίπεδο ή να συστήνουν δικές τους εταιρείες για τη διευκόλυνση των εγκλημάτων τους».

⁸ Έκθεση αξιολόγησης απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα (SOCTA) στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τίτλο «A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime» (Μια διαφθείρουσα επιρροή: η διάβρωση και η υπονόμευση της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα), Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021, σ. 54. Για το έγκλημα κατά της άγριας ζωής βλ. σ. 55 επ.

- σοβαρές παραβιάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ για τα χημικά, οι οποίες προκαλούν ουσιαστική βλάβη στο περιβάλλον ή στην ανθρώπινη υγεία·
- παράνομη ανακύκλωση πλοίων·
- παράνομη άντληση νερού·
- απόρριψη ρυπογόνων ουσιών από πλοία (προτείνεται μεταφορά της εν λόγω κατηγορίας αδικημάτων από την οδηγία 2005/35/ΕΚ⁹, με στόχο την παγίωση του νομικού πλαισίου)·
- παράνομο εμπόριο ξυλείας·
- σοβαρές παραβιάσεις των κανόνων για την εισαγωγή και εξάπλωση χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος·
- σοβαρή καταστρατήγηση των απαιτήσεων για τη διενέργεια εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων·
- παράνομη παραγωγή, διάθεση στην αγορά, εισαγωγή, εξαγωγή, χρήση, εκπομπή ή έκλυση φθοριωμένων αερίων του θερμοκηπίου.

Οι συμπεριφορές αυτές ενέχουν δυνητικό υψηλό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και μπορεί να οδηγήσουν σε ιδιαίτερα σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον και την κοινωνία. Παρά τις όντως παρατηρούμενες και τις δυνητικά πιθανές επιζήμιες συνέπειες, επί του παρόντος η επιβολή των σχετικών κανόνων δεν είναι επαρκώς αποτελεσματική. Η υιοθέτηση και η επίκληση διοικητικών κυρώσεων από τα κράτη μέλη έχει αποδειχθεί, μέχρι σήμερα, ανεπαρκής για τη διασφάλιση συμμόρφωσης με τους κανόνες σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία απαιτεί ισχυρότερα μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Για παράδειγμα, όσον αφορά τον κανονισμό της ΕΕ για την ξυλεία¹⁰, ενώ όλα τα κράτη μέλη έχουν συμπεριλάβει κυρώσεις για τους παραβάτες στην εθνική νομοθεσία, τα είδη των κυρώσεων και τα ανώτατα όριά τους ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών: σε 23 κράτη μέλη επιβάλλονται διοικητικά πρόστιμα και κατασχέσεις, σε 16 χρηματικές ποινές, σε 17 φυλάκιση, σε 15 αναστολή εμπορίου και σε 11 άλλα είδη κυρώσεων. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις του κανονισμού της ΕΕ για την ξυλεία κυμαίνονται από 50 EUR έως απεριόριστο ποσό¹¹. Αυτές οι διαφορές μεταξύ των καθεστώτων κυρώσεων των κρατών μελών που ισχύουν για την παραβίαση του κανονισμού της ΕΕ για την ξυλεία, καθώς και το γεγονός ότι οι κυρώσεις σε πολλές περιπτώσεις θεωρούνται πολύ χαμηλές για να έχουν

⁹ Οδηγία 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 11).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά (ΕΕ L 295 της 12.11.2010, σ. 23).

¹¹ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Fitness Check on Regulation (EU) No 995/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 laying down the obligations of operators who place timber and timber products on the market (the EU Timber Regulation) and on Regulation (EC) No 2173/2005 of 20 December 2005 on the establishment of a FLEGT licensing scheme for imports of timber into the European Community (FLEGT Regulation) [Έλεγχος καταλληλότητας όσον αφορά τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά (ο κανονισμός της ΕΕ για την ξυλεία) και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2173/2005 της 20ής Δεκεμβρίου 2005 περί δημιουργίας εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (κανονισμός FLEGT)] [SWD(2021) 328 final της 17.11.2021, σ. 14].

πραγματικά αποτρεπτικό αποτέλεσμα στις παράνομες συμπεριφορές, σε συνδυασμό με την άνιση επιβολή σε επίπεδο ΕΕ, ενέχουν κίνδυνο εκτροπής του εμπορίου. Επιπλέον, οι διαφορές στα καθεστάτα κυρώσεων και η έλλειψη ομοιόμορφης εφαρμογής μεταξύ των κρατών μελών υπονομεύουν τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού, θέτοντας σε μειονεκτική θέση τους φορείς εκμετάλλευσης που συμμορφώνονται αυστηρά με τις απαιτήσεις. Αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της εναρμονισμένης ποινικοποίησης και της προσέγγισης των επιπέδων κυρώσεων σε ολόκληρη την ΕΕ στο πλαίσιο της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα.

Είναι σαφές ότι οι διοικητικές κυρώσεις είναι ανεπαρκείς σε περιστάσεις όπως αυτές που, σε ένα κράτος μέλος, οδήγησαν στη δολοφονία δύο δασοφυλάκων οι οποίοι ερευνούσαν προβλήματα σχετικά με την παράνομη υλοτόμηση. Δεδομένου του πολύ σοβαρού χαρακτήρα του βασικού μοτίβου των παραβάσεων που σχετίζονται με την ξυλεία οι αρχές πρέπει να διαθέτουν τα μέσα ποινικών κυρώσεων για την αντιμετώπισή τους. Ως προς τα ζητήματα που σχετίζονται με την ξυλεία, η Επιτροπή είχε κινήσει διαδικασία επί παραβάσει κατά του εν λόγω κράτους μέλους σχετικά με την έλλειψη αποτελεσματικών ελέγχων στους φορείς εκμετάλλευσης και τη μη εφαρμογή κατάλληλων κυρώσεων. Εν τω μεταξύ, το εν λόγω κράτος μέλος θέσπισε ποινικές κυρώσεις για συγκεκριμένα παραπτώματα που προηγουμένως υπόκειντο μόνο σε διοικητικές κυρώσεις οι οποίες ήταν ανεπαρκείς για τη διασφάλιση συμμόρφωσης.

Οι σοβαρές παραβιάσεις απαγορεύσεων στη χρήση συστημάτων αναστολής σε μηχανοκίνητα οχήματα οι οποίες αποκαλύφθηκαν μετά το 2015 καταδεικνύουν ότι ακόμη και μεγάλες εδραιωμένες εταιρείες ενδέχεται να μην αποτρέπονται από την τέλεση παραβάσεων, εάν θεωρούν ότι η μόνη κύρωση είναι διοικητικού χαρακτήρα.

Ένα άλλο παράδειγμα αφορά την παράνομη άντληση νερού, η οποία συμβάλλει στη σοβαρή εξάντληση των υδάτινων πόρων, πρόβλημα το οποίο επιδεινώνεται ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής. Στην ειδική έκθεση που δημοσίευσε το 2021 με τίτλο «Βιώσιμη χρήση των υδάτων στη γεωργία: πιθανότερο τα κονδύλια της ΚΓΠ να ευνοούν τη μεγαλύτερη παρά την αποδοτικότερη χρήση νερού», το Ελεγκτικό Συνέδριο τεκμηριώνει την αναποτελεσματικότητα των διοικητικών μέτρων για την αντιμετώπιση της υπεράντλησης υδάτων και τονίζει ότι οι έλεγχοι είναι σπάνιοι και οι κυρώσεις πολύ χαμηλές για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή και συμμόρφωση με τις σχετικές υποχρεώσεις¹². Η έκθεση αναφέρεται σε ελλείψεις στα καθεστάτα επιβολής κυρώσεων σε επιμέρους κράτη μέλη¹³.

Επιπλέον, περιορισμένος αριθμός κρατών μελών έχουν θεσπίσει κυρώσεις που ισχύουν για τους κύριους των έργων βάσει της οδηγίας για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Για παράδειγμα, οι κύριοι των έργων δεν ελέγχονται κατά τρόπο συστηματικό σε περιπτώσεις που δεν διενεργούν εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ένα δεδομένο έργο ή που εκτελούν έργα πριν από την ολοκλήρωση των αντίστοιχων διαδικασιών ή χωρίς τις κατάλληλες άδειες. Οι παραβιάσεις των υποχρεώσεων αυτών ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικές αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον, ενώ το υφιστάμενο επίπεδο κυρώσεων δεν αποτρέπει επαρκώς τα αδικήματα αυτά.

¹² Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ειδική έκθεση 2021 με τίτλο «Βιώσιμη χρήση των υδάτων στη γεωργία: πιθανότερο τα κονδύλια της ΚΓΠ να ευνοούν τη μεγαλύτερη παρά την αποδοτικότερη χρήση νερού», σημείο 62 επ.

¹³ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ειδική έκθεση 2021 με τίτλο «Βιώσιμη χρήση των υδάτων στη γεωργία: πιθανότερο τα κονδύλια της ΚΓΠ να ευνοούν τη μεγαλύτερη παρά την αποδοτικότερη χρήση νερού», βλ. για παράδειγμα σημείο 32.

Είναι σημαντικό η συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ που διέπουν τις δραστηριότητες που έχουν αντίκτυπο στο περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ευαίσθητα αγαθά να ενισχυθεί με τη θέσπιση ποινικών κυρώσεων που θα εκφράζουν πιο έντονα την κοινωνική αποδοκιμασία σε σύγκριση με τις διοικητικές κυρώσεις. Η θέσπιση ποινικών αδικημάτων για σοβαρές παραβιάσεις κανόνων της Ένωσης οι οποίοι, ανεξάρτητα από τη νομική τους βάση, συμβάλλουν στην ενωσιακή πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος, θέτει σαφή όρια όσον αφορά τους τύπους συμπεριφορών που θεωρούνται απολύτως απαράδεκτες και εκπέμπει στο ευρύ κοινό και στους δυνητικούς παραβάτες το μήνυμα ότι οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν σοβαρότητα υπόψη την εν λόγω συμπεριφορά. Αυτό κρίνεται ιδιαίτερα σκόπιμο λαμβανομένου υπόψη ότι ο συγκεκριμένος τομέας πολιτικής βασίζεται σαφώς στις αρχές της πρόληψης και της προφύλαξης.

Οι κοινοί ελάχιστοι κανόνες για τον ορισμό των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων θα καταστήσουν επίσης δυνατή την εφαρμογή αποτελεσματικότερων μεθόδων έρευνας και την αποτελεσματικότερη συνεργασία τόσο εντός όσο και μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό έχει αναγνωριστεί ως ιδιαίτερα σημαντικό όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης αποβλήτων και της παράνομης εμπορίας άγριων ειδών (συμπεριλαμβανομένου του παράνομου εμπορίου ξυλείας), δεδομένης της σχέσης με την εσωτερική αγορά και την εμπορική πολιτική της ΕΕ.

Δεδομένων των πιθανών καταστροφικών επιπτώσεων των περιβαλλοντικών εγκλημάτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, είναι σημαντικό να μην δημιουργείται στους δυνητικούς δράστες αξιόποινων πράξεων η αίσθηση ότι σε κάποια τμήματα της ΕΕ ισχύει ένα λιγότερο αυστηρό και λιγότερο αποτελεσματικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Η επιβολή ποινικών κυρώσεων για το σοβαρότερο περιβαλλοντικό παράπτωμα θα έχει αυξημένο αποτρεπτικό αποτέλεσμα στους δυνητικούς παραβάτες. Η θέσπιση ποινικών κυρώσεων από όλα τα κράτη μέλη είναι επομένως απαραίτητη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της ενωσιακής πολιτικής που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση της αμελούς συμπεριφοράς στο πεδίο των αδικημάτων, είναι σημαντικό να τονιστεί ο βαθμός στον οποίο οι περιβαλλοντικοί κανόνες της ΕΕ βασίζονται σε μέτρα πρόληψης και προφύλαξης. Η Συνθήκη (άρθρο 191 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ) προβλέπει ρητά ότι η περιβαλλοντική πολιτική βασίζεται σε αυτές τις αρχές. Η σημασία ενός υψηλού επιπέδου μέριμνας είναι απαραίτητη για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων οι οποίες είναι εγγενώς επικίνδυνες λόγω της χρήσης επικίνδυνων υλικών και/ή διαδικασιών. Σε αυτό το πλαίσιο, η αμελής συμπεριφορά μπορεί να έχει σημαντικές ή και καταστροφικές ακόμη επιπτώσεις. Αυτό καθιστά αναγκαίο να τονιστεί η θέση της κοινωνίας ότι η αμελής συμπεριφορά θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αρκετά σοβαρή ώστε να καθίσταται ποινικά κολάσιμη. Σκοπός του ποινικού δικαίου είναι να έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα και η ενσωμάτωση της αμέλειας θα πρέπει από μόνη της να αποθαρρύνει οποιαδήποτε τάση προς τέτοιου είδους συμπεριφορές, που αποβλέπουν για παράδειγμα στην κερδοσκοπία μέσω υποεπενδύσεων ή περικοπών.

Το περιβαλλοντικό κεκτημένο περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό νομικών πράξεων, όπως η οδηγία περί βιομηχανικών εκπομπών¹⁴, η οδηγία Σεβέζο¹⁵, ο κανονισμός REACH¹⁶ και η

¹⁴ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

¹⁵ Οδηγία 2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και για την

νομοθεσία για τα απόβλητα. Οι νομοθετικές αυτές πράξεις έχουν ως κεντρικό στόχο να διασφαλίζουν ότι οι επικίνδυνες ή υψηλού κινδύνου δραστηριότητες και ουσίες αντιμετωπίζονται με υψηλό επίπεδο τεχνικών διασφαλίσεων.

Όσον αφορά τη συχνότητα εμφάνισης ορισμένων αδικημάτων, το οργανωμένο έγκλημα αναγνωρίζεται ότι υπονομεύει, δυστυχώς, τη διαχείριση των αποβλήτων¹⁷. Τα προβλήματα παραβίασης των απαγορεύσεων που αφορούν την άγρια ζωή αποτελούν επίσης εδώ και καιρό αναγνωρισμένο πρόβλημα, όπως καταδεικνύεται, για παράδειγμα, από τη βαρύτητα που δίνεται στη Σύμβαση της Βέρνης¹⁸ στις εργασίες που σχετίζονται με την καταπολέμηση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής. Και σε αυτό το πλαίσιο, αλλά και λόγω της φύσης της σχετικής συμπεριφοράς, είναι απαραίτητο η παρούσα οδηγία να καλύπτει και την αμελή συμπεριφορά.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Η Επιτροπή διενήργησε αξιολόγηση της τρέχουσας οδηγίας το 2019/2020 (δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2020), η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η οδηγία δεν είχε ιδιαίτερα αποτελέσματα στην πράξη. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση της οδηγίας βασίστηκε σε τέσσερα κύρια κριτήρια αξιολόγησης: α) αποτελεσματικότητα (αξιολόγηση τού κατά πόσον έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της οδηγίας), β) αποδοτικότητα (αξιολόγηση τού κατά πόσον τα οφέλη από την ύπαρξη και την εφαρμογή της οδηγίας δικαιολογούν το κόστος), γ) συνοχή (με άλλα σχετικά ποινικά και περιβαλλοντικά νομοθετήματα και πολιτικές, καθώς και με τις διεθνείς υποχρεώσεις της ΕΕ) και δ) συνάφεια (συνάφεια των αρχικών στόχων της οδηγίας υπό το πρίσμα των σημερινών και μελλοντικών αναγκών). Η αξιολόγηση έλαβε επίσης υπόψη τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις για διαφορετικές ομάδες ενδιαφερομένων.

Η αξιολόγηση εντόπισε έξι κύρια προβλήματα που είχαν ως αποτέλεσμα την έλλειψη αποτελεσματικότητας της οδηγίας στην πράξη:

1. Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας είναι ξεπερασμένο και ορίζεται με πολύπλοκο τρόπο, αποτελώντας ανασταλτικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα στις έρευνες, στις διώξεις και στη διασυνοριακή συνεργασία.
2. Η οδηγία περιέχει αρκετούς ασαφείς ορισμούς που χρησιμοποιούνται για τις περιγραφές περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων, οι οποίοι ενδέχεται να αποτελούν ανασταλτικό

τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ (ΕΕ L 197 της 24.7.2012, σ. 1).

¹⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

¹⁷ Έκθεση αξιολόγησης απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα (SOCTA) στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τίτλο «A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime» (Μια διαφθείρουσα επιρροή: η διάβρωση και η υπονόμευση της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα), Ευρωπαϊκό 2021, σ. 54 επ.

¹⁸ Σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης.

παράγοντα για την αποτελεσματικότητα στις έρευνες, στις διώξεις και στη διασυνοριακή συνεργασία.

3. Τα επίπεδα κυρώσεων δεν είναι επαρκώς αποτελεσματικά και αποτρεπτικά σε όλα τα κράτη μέλη δυνάμει της ισχύουσας οδηγίας.

4. Η ανεπαρκής εσωτερική και διασυνοριακή συνεργασία και ο ανεπαρκής συντονισμός για το περιβαλλοντικό έγκλημα μεταξύ των κρατών μελών αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα στις έρευνες και τις διώξεις.

5. Η έλλειψη αξιόπιστων, ακριβών και πλήρων στατιστικών δεδομένων για τις διαδικασίες κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος στα κράτη μέλη δεν επιτρέπει στους εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής και τους επαγγελματίες να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα των μέτρων τους.

6. Αναποτελεσματική αλυσίδα επιβολής: το περιβαλλοντικό έγκλημα δεν ιεραρχείται, δεν ανιχνεύεται, δεν διερευνάται, δεν διώκεται και δεν τιμωρείται αποτελεσματικά λόγω της αναποτελεσματικής λειτουργίας της αλυσίδας επιβολής. Έχουν εντοπιστεί κενά επιβολής σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής (επιθεωρητές, αστυνομία, εισαγγελία και ποινικά δικαστήρια), όπως έλλειψη πόρων, ανεπαρκής κατάρτιση και έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων, έλλειψη ευαισθητοποίησης και ιεράρχησης προτεραιοτήτων και μη ικανοποιητική συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών.

Με βάση τα πορίσματα της αξιολόγησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να αναθεωρήσει την οδηγία και διενήργησε εκτίμηση των επιπτώσεων. Τα διάφορα στάδια της εκτίμησης των επιπτώσεων, από τον ορισμό των προβλημάτων και των αιτιών τους έως τον προσδιορισμό των στόχων και των πιθανών επιλογών πολιτικής, βασίστηκαν στα πορίσματα της έκθεσης αξιολόγησης.

• Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Επιτροπή διεξήγαγε γόνιμες δημόσιες και στοχευμένες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να επωφεληθεί από την εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη και να κατανοήσει τις ανησυχίες του ευρύτερου κοινού. Επιπλέον, είχε ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι επιλογές που εξετάζονται για την αναθεώρηση της οδηγίας αντιπροσωπεύουν τους καταλληλότερους τρόπους προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά της και να υποστηριχθεί το έργο των επαγγελματιών επιτόπου. Οι διαβουλεύσεις διεξήχθησαν όσο το δυνατόν ευρύτερα ώστε να ληφθούν σχετικές πληροφορίες, αποδεικτικά στοιχεία και εξηγήσεις για τις σχετικές και πραγματικές ανάγκες των διαφορετικών κατηγοριών ενδιαφερομένων όσον αφορά τους έξι κύριους στόχους:

- αποσαφήνιση και επικαιροποίηση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα·
- αποσαφήνιση των νομικών όρων που χρησιμοποιούνται για τον ορισμό των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων·
- βελτίωση της διαθεσιμότητας αποτρεπτικών και συγκρίσιμων ειδών και επιπέδων κυρώσεων·
- βελτίωση της διασυνοριακής συνεργασίας·
- βελτίωση της συλλογής και διάδοσης πληροφοριών και στατιστικών δεδομένων· και
- βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας επιβολής (κατάρτιση, συντονισμός και συνεργασία, πόροι, στρατηγική προσέγγιση).

Οι διαβουλεύσεις διεξήχθησαν σε πρώιμο στάδιο και ζητήθηκαν απόψεις από ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, όπως μέλη του κοινού, εμπειρογνώμονες, επαγγελματίες (αστυνομικές υπηρεσίες, επιθεωρητές, εισαγγελείς και δικαστές), δίκτυα επαγγελματιών (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnviCrimeNet), δημόσιες αρχές κρατών μελών (υπουργεία Δικαιοσύνης και υπουργεία Περιβάλλοντος), ευρωπαϊκούς οργανισμούς (Ευρωπόλ και Eurojust), περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), επιχειρηματικές οργανώσεις, μεμονωμένες εταιρείες και πανεπιστημιακούς. Ζητήθηκε η γνώμη όλων των παραπάνω σχετικά με τις προσδοκίες και τις ανησυχίες τους όσον αφορά την αναγκαιότητα και το περιεχόμενο μιας πιθανής αναθεώρησης της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης, η Επιτροπή εφάρμοσε διάφορες μεθόδους και μορφές διαβούλευσης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν:

- Η διαβούλευση σχετικά με την αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων και μια ανοικτή δημόσια διαβούλευση διάρκειας 12 εβδομάδων, κατά την οποία ζητήθηκαν απόψεις από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- Μια σειρά διαδικτυακών στοχευμένων θεματικών εργαστηρίων και συναντήσεων ομάδων εμπειρογνομόνων, όπως συναντήσεις του Φόρουμ Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης και Διακυβέρνησης και της ομάδας εργασίας του για την επιβολή κυρώσεων για περιβαλλοντικά αδικήματα. Απεστάλησαν εκ των προτέρων ειδικά ερωτηματολόγια και έγγραφα συζήτησης για την προετοιμασία των συνεδριάσεων που φιλοξένησε η Επιτροπή.
- Σε ορισμένες διαδικτυακές διασκέψεις στις οποίες συμμετείχε η Επιτροπή και παρουσίασε το έργο της στον τομέα αυτόν συγκεντρώθηκαν παρατηρήσεις σχετικά με τις έξι κύριες επιλογές από άλλους συμμετέχοντες στη διάσκεψη, ενώ προσκλήθηκαν επιπλέον συμμετέχοντες στη διαδικασία εμπειρογνομόνων και στη δημόσια διαβούλευση.
- Διμερείς διαδικτυακές συναντήσεις με ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων που διοργανώθηκαν με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή των ενδιαφερομένων.
- Έγγραφα θέσεων και αναλυτικές εργασίες από ευρωπαϊκούς οργανισμούς, επαγγελματίες, επαγγελματικά δίκτυα (π.χ. η κοινή δήλωση των IMPEL/ENPE/EUFJE και EnviCrimeNet που εγκρίθηκε σε συνέδριο τον Μάιο του 2021 και ήταν αφιερωμένη στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος και η αναθεώρηση της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα), εκπροσώπους κλάδων, δημόσιες αρχές από τα κράτη μέλη, ΜΚΟ, την κοινωνία των πολιτών και τον ακαδημαϊκό κόσμο.

Συνολικά, οι ειδικές δραστηριότητες διαβούλευσης διήρκεσαν περισσότερο από 6 μήνες, από τον Φεβρουάριο του 2021 έως τον Ιούλιο του 2021.

Η διαβούλευση σχεδιάστηκε με στόχο να ακολουθήσει την ίδια λογική ακολουθία με την εκτίμηση των επιπτώσεων, ξεκινώντας με τον ορισμό του προβλήματος και επιτρέποντας τη σταδιακή ανάπτυξη των πιθανών επιλογών και των επιπτώσεών τους:

- Στην πλειονότητά τους οι ερωτηθέντες επιβεβαίωσαν την ανάγκη επικαιροποίησης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα και αποσαφήνισης των νομικών όρων.
- Οι περισσότερες από τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από ΜΚΟ και επιχειρηματικές ενώσεις αφορούσαν περιβαλλοντικούς τομείς ή ειδική νομοθεσία που δεν καλύπτονται από την τρέχουσα οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα, αλλά των οποίων η συμπερίληψη θα πρέπει να εξεταστεί.

- Στην πλειονότητά τους οι ερωτηθέντες έκριναν σκόπιμο να συμπεριληφθούν διατάξεις για ελάχιστα όρια όσον αφορά τις ανώτατες κυρώσεις και τις επιβαρυντικές περιστάσεις. Η προσθήκη διάταξης που θα αφορά τη δήμευση παράλληλα με τη νομοθεσία κατά νομικών προσώπων θεωρείται χρήσιμη σε ορισμένες περιπτώσεις.
- Πολλά μέρη τάχθηκαν υπέρ της βελτίωσης της συλλογής και διαβίβασης πληροφοριών από τα κράτη μέλη. Εκφράστηκαν ανησυχίες ότι κάτι τέτοιο συνεπάγεται περίπλοκες προσαρμογές των πληροφοριακών συστημάτων, μια δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία που επιφέρει σημαντική διοικητική επιβάρυνση στις αρχές επιβολής του νόμου, στην Εισαγγελία και στο δικαστικό σώμα.
- Η μεγάλη πλειονότητα των ενδιαφερομένων επιβεβαίωσε την επιτακτική ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της αλυσίδας επιβολής στην πράξη και την ανάγκη για διατάξεις σχετικά με την κατάρτιση, τους πόρους, τη συνεργασία και τον συντονισμό, σε συνδυασμό με στρατηγικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Κατά τη λήψη απόφασης ως προς τις επιλογές που θα πρέπει να προκριθούν, η Επιτροπή έλαβε υπόψη όλες τις απαντήσεις. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διαβουλεύσεις παρέχονται στα παραρτήματα της εκτίμησης των επιπτώσεων (παραρτήματα 7 και 8).

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Για να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων για την εκτίμηση των επιπτώσεων της, η Επιτροπή βασίστηκε σε ευρύ φάσμα εμπειρογνωσίας. Οι γνώμες εμπειρογνομώνων που εξετάστηκαν μπορούν να χωριστούν σε δύο κύριες κατηγορίες: σύγχρονες μελέτες επί του θέματος και διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Πρώτον, η Επιτροπή αξιολόγησε την τρέχουσα οδηγία το 2019/20 και δημοσίευσε τα πορίσματά της τον Οκτώβριο του 2020. Η αξιολόγηση βοήθησε την Επιτροπή να κατανοήσει τα οφέλη και τα μειονεκτήματα της ισχύουσας νομοθεσίας. Άνοιξε τον δρόμο για την αναθεώρηση της οδηγίας, καθώς η αξιολόγηση υπογράμμισε ξεκάθαρα ότι τα αποτελέσματα που είχε στην πράξη η ισχύουσα νομοθεσία ήταν αμελητέα. Μετά την αξιολόγηση, η Επιτροπή ανέθεσε εξωτερικά την εκπόνηση μελέτης προς στήριξη της εκτίμησης των επιπτώσεων· η μελέτη πραγματοποιήθηκε μεταξύ Απριλίου 2021 και Οκτωβρίου 2021. Στόχος της ήταν να αξιολογήσει τις επιπτώσεις των διαφόρων επιλογών, κυρίως δε τον χρηματοοικονομικό και οικονομικό τους αντίκτυπο.

Εκτός από τις δύο μελέτες, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανασκόπηση της υφιστάμενης βιβλιογραφίας επί του θέματος. Αυτό αντικατοπτρίζεται στις πολυάριθμες παραπομπές που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των επιπτώσεων. Επιπλέον, αναλύθηκε μεγάλος αριθμός γραπτών δηλώσεων από ενδιαφερόμενα μέρη, π.χ. τη Eurojust, την Ευρωπόλ, επαγγελματικά δίκτυα, επαγγελματίες, κράτη μέλη, ΜΚΟ και επιχειρήσεις. Η δευτερογενής στατιστική ανάλυση κάλυψε επίσης την ανασκόπηση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως η έκθεση σχετικά με την ευθύνη των εταιρειών για περιβαλλοντική ζημία [2020/2027(INI)] της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων. Ελήφθησαν επίσης υπόψη οι διαπιστώσεις ομάδων εργασίας, όπως η ανά χώρα έρευνα για τη 2η συνεδρίαση της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Περιβάλλον και το Ποινικό Δίκαιο στις 15 Ιουνίου 2021.

Εξετάστηκαν επίσης προσεκτικά οι σχετικές εργασίες των κύριων ευρωπαϊκών δικτύων εφαρμογής του περιβαλλοντικού δικαίου (IMPEL, EnviCrimeNet, ENPE, EUFJE).

Επιπλέον, ελήφθησαν υπόψη τα αποτελέσματα του όγδοου γύρου των αμοιβαίων αξιολογήσεων του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η νομοθετική πρόταση βασίζεται σε εκτίμηση των επιπτώσεων. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου (EPE) εξέδωσε θετική γνώμη (με επιφυλάξεις) την 1η Οκτωβρίου 2021. Το παράρτημα I της εκτίμησης των επιπτώσεων εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις της EPE.

Κατόπιν αξιολόγησης προέκυψε ότι η οδηγία, αν και καθιέρωνε ενωσιακό κοινό πλαίσιο για τα βασικά περιβαλλοντικά εγκλήματα, δεν είχε ιδιαίτερα αποτελέσματα στην πράξη:

δεν επηρέαζε τον αριθμό των καταδικαστικών αποφάσεων ή το επίπεδο των κυρώσεων που επιβάλλονται στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, η αξιολόγηση εντόπισε τα ακόλουθα συγκεκριμένα βασικά προβλήματα:

1. Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα (που ορίζεται σε δύο παραρτήματα της οδηγίας και σε κατάλογο αδικημάτων στο άρθρο 3 αυτής) είναι ξεπερασμένο, ορίζεται με περίπλοκο τρόπο και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα στις έρευνες, στις διώξεις και στη διασυνοριακή συνεργασία.
2. Οι ορισμοί τού τι συνιστά «περιβαλλοντικό έγκλημα» είναι ασαφείς και αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα στις έρευνες, στις διώξεις και στη διασυνοριακή συνεργασία τόσο μεταξύ όσο και εντός των κρατών μελών.
3. Τα επίπεδα κυρώσεων δεν είναι αποτελεσματικά και αποτρεπτικά σε όλα τα κράτη μέλη.
4. Η διασυνοριακή συνεργασία είναι υπερβολικά περιορισμένη:
5. οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι επαγγελματίες δεν έχουν επίγνωση της φύσης και της κλίμακας του περιβαλλοντικού εγκλήματος και της αποτελεσματικότητας των μέτρων επιβολής του νόμου λόγω της περιορισμένης συλλογής, επεξεργασίας και κοινής χρήσης στατιστικών δεδομένων.
6. Η αλυσίδα επιβολής του νόμου όσον αφορά την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, μεταξύ άλλων είναι αναποτελεσματική λόγω έλλειψης κατάρτισης και εξειδίκευσης, καθώς και λόγω ανεπαρκούς συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων επιπέδων επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Η Επιτροπή ανέπτυξε μια σειρά από νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής. Οι επιλογές που εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν σε αρχικό στάδιο ήταν οι εξής: κατάργηση της οδηγίας· ή αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν μόνο με μη δεσμευτικά μέτρα, όπως η παροχή καθοδήγησης από την ΕΕ σχετικά με την ερμηνεία των ορισμών και τα επίπεδα κυρώσεων.

Με βάση την αξιολόγηση, η μόνη κατάλληλη επιλογή για την επίτευξη των ειδικών στόχων που προσδιορίστηκαν είναι η αναθεώρηση της οδηγίας. Αυτό δεν αποκλείει τη λήψη υποστηρικτικών μη νομοθετικών μέτρων (στο εξής: κύρια επιλογή). Στο πλαίσιο της κύριας επιλογής πολιτικής, στην εκτίμηση των επιπτώσεων προσδιορίστηκαν και αξιολογήθηκαν με πλήρη λεπτομέρεια οι ακόλουθες επιμέρους επιλογές (στο εξής: επιλογές) με στόχο την αντιμετώπιση κάθε ειδικού στόχου:

Στόχος 1: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων με την επικαιροποίηση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας και τη θέσπιση εφαρμόσιμου

μηχανισμού ώστε η οδηγία να διατηρείται επικαιροποιημένη υπό το πρίσμα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

- Επιλογή 1α: Επικαιροποίηση του υφιστάμενου καταλόγου νομοθεσίας στα παραρτήματα, προσθήκη νέων σχετικών κατηγοριών εγκλημάτων στο άρθρο 3 και εισαγωγή της διαδικασίας επιτροπολογίας ώστε το παράρτημα να διατηρείται επικαιροποιημένο.
- Επιλογή 1β: Παραπομπή στη σχετική τομεακή νομοθεσία σε γενικές γραμμές και αφαίρεση των παραρτημάτων· αποσαφήνιση του ορισμού τού τι συνιστά περιβαλλοντικό έγκλημα στα αδικήματα του άρθρου 3 και προσθήκη νέων σχετικών κατηγοριών εγκλημάτων.
- Επιλογή 1γ: Ορισμός του περιβαλλοντικού εγκλήματος στην οδηγία ο οποίος δεν θα προϋποθέτει παραβίαση σχετικής τομεακής νομοθεσίας της ΕΕ.

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η 1β, καθώς εξασφαλίζει μεγαλύτερη νομική σαφήνεια όσον αφορά ποιες παραβιάσεις της τομεακής νομοθεσίας συνιστούν περιβαλλοντικό έγκλημα. Μελλοντικά, ο Ευρωπαίος νομοθέτης θα χρειαστεί να επικαιροποιήσει την οδηγία (όπως και στην προκείμενη κατάσταση), δεδομένου ότι δεν προβλέπεται απλούστερος μηχανισμός — δηλ. η διαδικασία επιτροπολογίας— για ουσιώδη στοιχεία της οδηγίας. Ο ορισμός του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποτελεί ουσιώδες στοιχείο. Τα αδικήματα στο άρθρο 3 ορίζονται με αναφορά σε έναν διευρυμένο ορισμό τού τι αποτελεί παράνομη συμπεριφορά και περιλαμβάνεται επίσης ενημερωμένος κατάλογος κατηγοριών εγκλημάτων με βάση σοβαρές παραβιάσεις της ισχύουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Στόχος 2: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων με την αποσαφήνιση ή την εξάλειψη των αόριστων όρων που χρησιμοποιούνται στους ορισμούς του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

- Επιλογή 2α: Ακριβέστερος ορισμός ασαφών όρων που περιλαμβάνει η οδηγία (π.χ. «ουσιαστική βλάβη»).
- Επιλογή 2β: Κατάργηση αόριστων όρων, όπως για παράδειγμα «ουσιαστική βλάβη», μεταξύ άλλων με την ποινικοποίηση της επικίνδυνης συμπεριφοράς (έγκλημα έκθεσης σε κίνδυνο).
- Επιλογή 2γ: Συνδυασμός των επιλογών 2α και 2β.

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η 2γ, διότι για λόγους σαφήνειας ο νομοθέτης θα πρέπει να διευκρινίζει στην ίδια την οδηγία (επιλογή 2α) τους ασαφείς ορισμούς που προσδιορίστηκαν, αλλά και θα πρέπει επίσης να προσθέσει περισσότερα αδικήματα με βάση την έννοια του κινδύνου, κάτι το οποίο είναι απαραίτητο για περιπτώσεις που συνεπάγονται μεγάλη βλάβη η οποία μπορεί να αποδεικνύεται στο πλαίσιο διαδικασιών κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος. Στα εγκλήματα έκθεσης σε κίνδυνο εμπίπτουν υποθέσεις για τις οποίες ο νομοθέτης κρίνει ότι η παραβίαση των τομεακών κανόνων θέτει το περιβάλλον σε μη ανεκτό κίνδυνο.

Στόχος 3: Διασφάλιση ότι τα είδη και τα επίπεδα των κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα θα είναι αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και αναλογικά.

- Επιλογή 3α: Θέσπιση ελάχιστων ορίων ανώτατων κυρώσεων.
- Επιλογή 3β: Επιλογή 3α συν επιβαρυντικές περιστάσεις και επικουρικές κυρώσεις.

- Επιλογή 3γ: Επιλογή 3β συν υποχρέωση σύνδεσης του επιπέδου των προστίμων με τη χρηματοοικονομική κατάσταση του νομικού προσώπου και/ή τα παράνομα κέρδη.

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η 3γ, καθώς όλα τα μέτρα αντιμετωπίζουν διαφορετικές πτυχές της αποτελεσματικής επιβολής κυρώσεων και αλληλοενισχύονται.

Στόχος 4: Ενθάρρυνση της διασυνοριακής έρευνας και δίωξης.

Δέσμη διατάξεων που ευνοούν άμεσα τη διασυνοριακή συνεργασία, όπως εναρμονισμένα αποτελεσματικά ερευνητικά μέσα, υποχρέωση συνεργασίας μέσω της Ευρωπόλ, της Eurojust και της OLAF και κανόνες για τη δικαιοδοσία.

Στόχος 5: Βελτίωση της τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα μέσω βελτιωμένης συλλογής και διάδοσης στατιστικών δεδομένων.

- Επιλογή 5α: Επιβολή της υποχρέωσης στα κράτη μέλη να συλλέγουν και να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή στατιστικά δεδομένα σχετικά με το περιβαλλοντικό έγκλημα.
- Επιλογή 5β: Επιλογή 5α συν υποχρέωση των κρατών μελών να συλλέγουν και να υποβάλλουν στατιστικά δεδομένα σύμφωνα με εναρμονισμένα κοινά πρότυπα.

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η 5β.

Στόχος 6: Βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των εθνικών αλυσίδων επιβολής με στόχο την προώθηση του εντοπισμού, της έρευνας, της δίωξης και της επιβολής κυρώσεων.

Δέσμη υποχρεώσεων για την προώθηση της πρακτικής εφαρμογής, όπως η παροχή στοχευμένης και τακτικής κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής, γενικές εθνικές στρατηγικές για το περιβαλλοντικό έγκλημα και μέτρα ευαισθητοποίησης.

Προτιμώμενη δέσμη

Σύμφωνα με τον στόχο 1, η κατάργηση των παραρτημάτων σε συνδυασμό με τη βελτίωση του ορισμού τού τι συνιστά περιβαλλοντικό έγκλημα στο άρθρο 3 και την προσθήκη νέων κατηγοριών περιβαλλοντικού εγκλήματος στο ίδιο άρθρο είναι πιθανό να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των ερευνών και των δίωξεων του περιβαλλοντικού εγκλήματος, ιδίως σε σχέση με τη διασυνοριακή συνεργασία. Ωστόσο, στο μέλλον θα είναι επίσης αναγκαία η τακτική επικαιροποίηση της οδηγίας μέσω νομοθετικής διαδικασίας, ώστε να καθίσταται δυνατή η προσθήκη νέων τομέων περιβαλλοντικών εγκλημάτων στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Δεν υπάρχει απλούστερος τρόπος για να γίνει αυτό, καθώς οι ορισμοί των κατηγοριών περιβαλλοντικού εγκλήματος αποτελούν ουσιώδες στοιχείο της οδηγίας και απαιτούν απόφαση του Ευρωπαϊκού νομοθέτη.

Σύμφωνα με τον στόχο 2, για την επαρκή αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών αδικημάτων είναι αναγκαία τόσο η έννοια του εγκλήματος έκθεσης σε κίνδυνο όσο και η έννοια του εγκλήματος που προϋποθέτει την εκδήλωση βλάβης. Η τρέχουσα οδηγία βασίζεται στον συνδυασμό των δύο αυτών ειδών ορισμού του εγκλήματος. Η πρόταση θα πρέπει να προσθέτει νέες κατηγορίες εγκλημάτων έκθεσης σε κίνδυνο και να προσδιορίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια ποια συμπεριφορά είναι ποινικά κολάσιμη. Θα πρέπει επίσης να προσθέτει πληροφορίες που θα καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό του τι μπορεί να συνιστά βλάβη στο περιβάλλον.

Οι ακριβέστεροι ορισμοί ασαφών όρων —όπως «ουσιαστική βλάβη» και «αμελητέα ή μη αμελητέα ποσότητα»— θα βελτιώσουν τη σαφήνεια της οδηγίας. Η εστίαση στο έγκλημα της

έκθεσης σε κίνδυνο και στην επικίνδυνη συμπεριφορά θα καταστήσει δυνατή την αποτελεσματική επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις όπου είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η βλάβη που προκλήθηκε ή όπου δεν προκλήθηκε βλάβη. Ως εκ τούτου, η συνδυασμένη εφαρμογή και των δύο επιλογών μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Σύμφωνα με τον στόχο 3, η δέσμη μέτρων για τις κυρώσεις (επιλογή 3γ – ελάχιστα όρια ανώτατων κυρώσεων, επιβαρυντικές περιστάσεις, επικουρικές κυρώσεις, συνάρτηση του επιπέδου των προστίμων με τα παράνομα κέρδη και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του παραβάτη) θα οδηγήσει σε επίπεδα κυρώσεων τα οποία θα είναι αφενός πιο αποτελεσματικά, αναλογικά, αποτρεπτικά και ενιαία σε ολόκληρη την ΕΕ και, αφετέρου, θα εφαρμόζονται στην πράξη σε ολόκληρη την ΕΕ. Επιπλέον, τα ελάχιστα ανώτατα όρια για τις ποινές φυλάκισης θα παρέχουν στους επαγγελματίες της επιβολής του νόμου πρόσβαση σε ερευνητικά μέσα τα οποία είναι διαθέσιμα μόνο για εγκλήματα που τιμωρούνται με ελάχιστο ανώτατο όριο ποινής. Αυτό θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερες έρευνες και θα διευκολύνει τη διασυνοριακή συνεργασία.

Τα μέτρα του στόχου 4 (προσέγγιση των ερευνητικών μέσων, υποχρέωση συνεργασίας μέσω οργανισμών της ΕΕ, δημιουργία εθνικών σημείων επαφής) θα ενισχύσουν άμεσα τη διασυνοριακή συνεργασία, θα αλληλοσυμπληρώνονται και θα αλληλοενισχύονται και θα οδηγήσουν σε έρευνες που θα είναι αποτελεσματικότερες δεδομένου ότι πολλές υποθέσεις περιβαλλοντικού εγκλήματος μπορούν να διεκπεραιωθούν με επιτυχία μόνο διασυνοριακά.

Η προτιμώμενη επιλογή δυνάμει του στόχου 5 θα οδηγήσει σε ένα κοινά καθορισμένο ελάχιστο πρότυπο για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος και, επομένως, σε στατιστικά δεδομένα που θα είναι συγκρίσιμα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η δέσμη μέτρων που προτείνεται στο πλαίσιο του στόχου 6 (κατάρτιση/εξειδίκευση, απαιτήσεις συνεργασίας και συντονισμού, ευαισθητοποίηση, εθνικές στρατηγικές) θα επηρεάσει θετικά την αποτελεσματικότητα στην πράξη, σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής (επιθεωρητές, αστυνομία, δίωξη, ποινικοί δικαστές).

Δεδομένου ότι η οδηγία χρειάζεται βελτίωση και στους έξι προβληματικούς τομείς, ο συνδυασμός των προτιμώμενων επιλογών για κάθε στόχο θα έχει ως αποτέλεσμα τη βέλτιστη συνολικά δέσμη. Συνδυαστικά, οι προτιμώμενες επιλογές μπορούν να επιτύχουν σωρευτικά αποτελέσματα που θα υπερβαίνουν ό,τι θα μπορούσε να επιτευχθεί από τις μεμονωμένες προτιμώμενες επιλογές.

Η διασυνοριακή συνεργασία θα προωθηθεί όχι μόνο χάρη στα μέτρα του στόχου 4, αλλά και μέσω του ευρύτερου πεδίου εφαρμογής της οδηγίας που θα καθιστά δυνατή την εν λόγω συνεργασία σε περισσότερους περιβαλλοντικούς τομείς. Με τους ακριβέστερους ορισμούς τού τι συνιστά περιβαλλοντικό έγκλημα στο πλαίσιο του στόχου 2 θα αμβλυνθούν οι διαφορετικές αντιλήψεις στα κράτη μέλη οι οποίες, έως τώρα, αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα ή ακόμη και αιτία διακοπής της συνεργασίας. Ο καθορισμός ανώτατων ορίων κυρώσεων όχι μόνο διασφαλίζει πιο αποτρεπτικές κυρώσεις, αλλά ανοίγει και τον δρόμο για τα αποτελεσματικότερα διασυνοριακά ερευνητικά μέσα που προβλέπονται σε νομοθετικές πράξεις οι οποίες εφαρμόζονται μόνο πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο κυρώσεων για μια δεδομένη κατηγορία εγκλημάτων. Στο πλαίσιο του στόχου 6, η βελτίωση της κατάρτισης και της εξειδίκευσης σύμφωνα με συγκρίσιμα πρότυπα στα κράτη μέλη επίσης θα διευκολύνει άμεσα τη διασυνοριακή συνεργασία.

Η ικανότητα των επαγγελματιών επιβολής του νόμου να προβλέπουν καλύτερα τις πιθανότητες επιτυχίας μιας υπόθεσης, με αποτέλεσμα τη δίωξη περισσότερων υποθέσεων,

ενισχύεται από τη μεγαλύτερη ακρίβεια στους ορισμούς του περιβαλλοντικού εγκλήματος (στόχος 2) και την καλύτερη κατάρτιση και εξειδίκευση στο πλαίσιο του στόχου 6. Η βελτίωση της διασυννοριακής συνεργασίας (στόχος 4) και η διαθεσιμότητα πιο αποτρεπτικών ειδών και επιπέδων κυρώσεων (στόχος 3) αποτελούν επιπλέον παράγοντες που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την απόφαση επένδυσης των πόρων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση υποθέσεων περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Η αποτελεσματικότητα και η αποτρεπτικότητα των ερευνών περιβαλλοντικών εγκλημάτων δεν θα επιτευχθούν μόνο με τις καταλληλότερες κυρώσεις μέσω της προτιμώμενης επιλογής του στόχου 3. Οι αποτελεσματικότερες έρευνες μέσω των συνδυασμένων επιδράσεων των προτιμώμενων επιλογών βάσει των στόχων 1, 2, 4 και 6, όπως περιγράφονται παραπάνω, θα συμβάλουν επίσης στην καθιέρωση ενός συστήματος ποινικής δικαιοσύνης που αποτρέπει το περιβαλλοντικό έγκλημα.

Με αυτόν τον τρόπο, οι προτιμώμενες επιλογές όχι μόνο εξυπηρετούν καλύτερα τους αντίστοιχους στόχους, αλλά και ενισχύουν τη συνολική αποτελεσματικότητα της οδηγίας πέρα από κάθε μεμονωμένο ειδικό στόχο.

Ποιους επηρεάζει η οδηγία

Κράτη μέλη και δημόσιες αρχές

Οι διατάξεις για την εφαρμογή της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα αναμένεται να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της αλυσίδας επιβολής και να διασφαλίσουν τη συγκρισιμότητα των προσπαθειών για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος σε ολόκληρη την ΕΕ. Ενδέχεται να δημιουργήσουν κάποιο κόστος για τις περιβαλλοντικές αρχές, τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές των κρατών μελών, με τη μορφή εφάπαξ και διαρκών δαπανών. Ωστόσο, τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οφέλη θα αντισταθμίσουν κατά πολύ το εν λόγω κόστος. Οι εθνικές αρχές θα χρειαστεί να παράσχουν πρόσθετους ανθρώπινους και υλικούς πόρους (κυρίως στην αστυνομία και τις εισαγγελίες, ως τα θεσμικά όργανα που είναι συνήθως αρμόδια για τη διερεύνηση και δίωξη του περιβαλλοντικού εγκλήματος). Ομοίως, η υποχρέωση των κρατών μελών να συλλέγουν και να υποβάλλουν στατιστικά δεδομένα σύμφωνα με νέα και πιο εναρμονισμένα πρότυπα θα μπορούσε να δημιουργήσει πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση, τόσο όσον αφορά την πιθανή προσαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων για την καταγραφή των υποθέσεων, αλλά και όσον αφορά την επεξεργασία των στατιστικών αυτών στοιχείων σε εθνικό επίπεδο πριν από τη διαβίβασή τους στην ΕΕ. Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν κάποιο βαθμό πρόσθετης κατάρτισης στους σχετικούς επαγγελματίες κατά μήκος της αλυσίδας επιβολής, λαμβάνοντας υπόψη τους αναθεωρημένους όρους της οδηγίας και το πρόσθετο προσωπικό. Οι απαιτούμενοι πόροι εξαρτώνται από τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη παρέχουν ήδη τακτική κατάρτιση σχετικά με το περιβαλλοντικό έγκλημα. Τέλος, υπάρχουν ορισμένες πρόσθετες δαπάνες που συνδέονται με τη δημιουργία εθνικών εστιακών σημείων σε διάφορα θεσμικά όργανα και την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Επιχειρήσεις της ΕΕ

Δεν υπάρχει άμεσο κόστος για τις επιχειρήσεις της ΕΕ σε σχέση με την οδηγία: το κόστος συμμόρφωσής τους απορρέει από τη διοικητική περιβαλλοντική νομοθεσία. Η αποτελεσματικότερη επιβολή του νόμου στον τομέα του περιβαλλοντικού εγκλήματος προστατεύει τις νόμιμα δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις από τον αθέμιτο ανταγωνισμό που απορρέει από την παράνομη επιχειρηματική δραστηριότητα. Επιπλέον, θα μειωθεί η ζημία στη φήμη ενός κλάδου (π.χ. διαχείριση αποβλήτων, παραγωγή χημικών) που πλήττεται από την παράνομη δραστηριότητα, παρέχοντας πρόσθετα οφέλη για τις συμμορφούμενες

επιχειρήσεις. Δεδομένου ότι το περιβαλλοντικό έγκλημα θα συνεχίσει να συνδέεται με την παραβίαση της διοικητικής νομοθεσίας, υπάρχει περιορισμένος κίνδυνος επιβολής κυρώσεων σε επιχειρήσεις για περιβαλλοντική δραστηριότητα που επιτρέπεται από το διοικητικό δίκαιο, με εξαίρεση ειδικές και σαφώς καθορισμένες καταστάσεις που μνημονεύονται στην οδηγία.

MME

Οι MME ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κάπως μεγαλύτερη πίεση λόγω της μικρότερης ικανότητας να πληρώνουν πρόστιμα και/ή να προσφεύγουν σε νομική εμπειρογνομosύνη και να διεξάγουν δραστηριότητες δέουσας επιμέλειας. Η επιλογή της σύνδεσης των προστίμων με τη χρηματοοικονομική κατάσταση μιας εταιρείας, εκτός από εκτός από τις υπόλοιπες περιστάσεις του εγκλήματος, ενδέχεται να μειώσει την ευπάθεια των MME στα εν λόγω πρόστιμα.

Πολίτες της ΕΕ

Η αποτελεσματικότερη επιβολή της περιβαλλοντικής ποινικής νομοθεσίας αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Εκτός από τα οφέλη για την ποιότητα ζωής που συνδέονται με την προστασία του περιβάλλοντος, η μείωση της εγκληματικής δραστηριότητας στηρίζει τη βελτίωση της διακυβέρνησης και τη μείωση της διαφθοράς και των κινδύνων που ενέχουν οι μεγάλες οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.

• Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου

Η παρούσα εκτίμηση των επιπτώσεων δεν εντόπισε δυνατότητες απλούστευσης της οδηγίας ή μείωσης του περιττού κόστους.

Η οδηγία —ως νομική πράξη ποινικού δικαίου— δεν παράγει πρόσθετο κόστος για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις MME. Αυτό επιβεβαιώθηκε κατά τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η πρόταση θα περιέχει έναν αριθμό πρόσθετων διατάξεων που αποσκοπούν να προσδώσουν ακρίβεια στην πολύ γενική επί του παρόντος οδηγία, να αποσαφηνίσουν το πεδίο εφαρμογής της, να δώσουν ακριβέστερους ορισμούς των εγκλημάτων και να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα, την αναλογικότητα και την αποτρεπτικότητα των κυρώσεων. Έτσι θα απλοποιηθεί και θα διευκολυνθεί η πρακτική εφαρμογή από τις αρχές των κρατών μελών και, με τον τρόπο αυτό, θα διασφαλιστεί καλύτερη επίτευξη των στόχων της οδηγίας.

Η πρόταση περιέχει επίσης νέες διατάξεις που απαιτούν από τα κράτη μέλη να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας στην πράξη (μέτρα κατάρτισης, μέτρα ευαισθητοποίησης, μέτρα για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας, μέτρα για την παροχή των αναγκαίων πόρων κ.λπ.). Μολονότι φαίνεται να αποτελούν νέες υποχρεώσεις που συνεπάγονται κόστος για τα κράτη μέλη, οι υπό εξέταση διατάξεις στην πραγματικότητα ορίζουν απλώς ρητά τι αποτελεί σε κάθε περίπτωση υποχρέωση του κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη όχι μόνο υποχρεούνται να μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο, αλλά οφείλουν να λάβουν και τα απαραίτητα μέτρα πρακτικής εφαρμογής. Η αξιολόγηση κατέδειξε ότι η πρακτική εφαρμογή είναι ελλιπής σε όλα τα κράτη μέλη και σε ολόκληρη την αλυσίδα επιβολής. Ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνει η οδηγία είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των κρατών μελών. Τα μέτρα εφαρμογής που προβλέπει η πρόταση αποτελούν μέτρα τα οποία έχουν προσδιορίσει οι επαγγελματίες ως τα πλέον κατάλληλα ώστε να είναι σε θέση να επιβάλουν την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που θα μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό δίκαιο. Απολύτως αναγκαία για τη βελτίωση της επιβολής του νόμου όσον αφορά το περιβαλλοντικό έγκλημα θεωρείται ιδίως η κατάρτιση.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η οδηγία είναι πιθανό να έχει θετικό αντίκτυπο επί του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος, κάτι το οποίο αποτελεί αντικείμενο του άρθρου 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η βελτίωση του περιβάλλοντος θα συμβάλει στη βελτίωση της σωματικής ευεξίας (υγείας) των πολιτών —κάτι το οποίο εμπίπτει στο πεδίο της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Ως εκ τούτου, θα επηρεάσει επίσης θετικά το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 2 του Χάρτη), το δικαίωμα στη σωματική ακεραιότητα (άρθρο 3), τη φροντίδα και την καλή διαβίωση των παιδιών (άρθρο 24), το δικαίωμα σε υγιεινές συνθήκες εργασίας (άρθρο 31) και το δικαίωμα στην πρόληψη σε θέματα υγείας και την ιατρική περίθαλψη (άρθρο 35).

Η παρούσα οδηγία —ως νομική πράξη ποινικού δικαίου— θα πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τήρηση των αρχών του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), όπως αναγνωρίζεται στη ΣΕΕ. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να μεταφερθεί και να εφαρμοστεί με τον δέοντα σεβασμό του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8 του Χάρτη), της επιχειρηματικής ελευθερίας (άρθρο 16), του τεκμηρίου αθωότητας και δικαιωμάτων της υπεράσπισης (άρθρο 48), των αρχών της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών (άρθρο 49) και του δικαιώματος του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη (άρθρο 50). Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την τήρηση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή των κατηγορουμένων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Οι υποχρεώσεις βάσει της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν τις υποχρεώσεις των κρατών μελών βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η τρέχουσα πρόταση έχει αμελητέες δημοσιονομικές επιπτώσεις για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή. Συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Επιτροπή παρέχονται στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην παρούσα νομοθετική δέσμη.

Η Επιτροπή έχει δύο είδη δαπανών: εφάπαξ και επαναλαμβανόμενες. Οι πρώτες δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Επιτροπή συνδέονται με τον πέμπτο στόχο της αναθεώρησης: βελτίωση της συλλογής και της υποβολής στατιστικών δεδομένων για το περιβαλλοντικό έγκλημα. Το κόστος της Επιτροπής για τον στόχο αυτόν ανέρχεται σε 155 000 EUR το 2025. Αυτό το συνολικό κόστος χωρίζεται σε τρία είδη δαπανών. Πρώτον, ο καθορισμός ελάχιστων προτύπων θα κοστίσει 110 000 EUR και αποτελεί εφάπαξ δαπάνη που δεν θα προκύψει παρά το 2025. Το δεύτερο είδος δαπανών συνδέεται με τη διατήρηση των προτύπων και αποτελεί ετήσια επαναλαμβανόμενη δαπάνη ύψους 16 000 EUR. Το τρίτο είδος δαπανών που συνδέεται με τον στόχο αυτόν είναι η ανά διετία υποβολή έκθεσης από την Επιτροπή σχετικά με τα δεδομένα που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, που επίσης αποτελεί ετήσια επαναλαμβανόμενη δαπάνη ύψους 25 000 EUR.

Εκτός από τις δαπάνες αυτές για τον πέμπτο στόχο της αναθεώρησης, η Επιτροπή θα χρειαστεί επίσης να προβλέψει μία ακόμη εφάπαξ δαπάνη για τις υποχρεώσεις της όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων. Η νομοθετική πρόταση αναφέρει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να συντάξει δύο εκθέσεις. Η πρώτη αφορά τη μεταφορά της οδηγίας από τα κράτη μέλη και θα κοστίσει 405 000 EUR, αποτελείται δε από το κόστος πρόσληψης αναδόχου για την εκπόνηση της μελέτης, ύψους 350 000 EUR, και το κόστος της αναθεώρησής της από το προσωπικό της Επιτροπής, ύψους 54 600 EUR. Η δεύτερη έκθεση που οφείλει να εκπονήσει

η Επιτροπή είναι μελέτη που θα αναλύει την αποτελεσματικότητα της οδηγίας με μια συγκεκριμένη σειρά δεικτών. Η μελέτη αυτή, η οποία θα πραγματοποιηθεί μετά το τέλος του τρέχοντος ΠΔΠ, θα κοστίσει 420 000 EUR.

Ως εκ τούτου, το κόστος για την Επιτροπή το 2025 θα ανέλθει συνολικά σε 560 000 EUR και οι επαναλαμβανόμενες ετήσιες δαπάνες που συνδέονται με την οδηγία θα ανέρχονται σε 45 000 EUR. Η παρούσα αξιολόγηση δεν περιλαμβάνει το κόστος της έκθεσης σχετικά με την αποτελεσματικότητα της οδηγίας, το οποίο θα πραγματοποιηθεί μετά το τρέχον ΠΔΠ.

Οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της οδηγίας για τα κράτη μέλη συνδέονται με τρεις στόχους της αναθεώρησής της: τη βελτίωση της αποτελεσματικής συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών (στόχος 4), τη βελτίωση της συλλογής και της υποβολής στατιστικών δεδομένων για το περιβαλλοντικό έγκλημα (στόχος 5) και τη βελτίωση της αποτελεσματικής λειτουργίας της αλυσίδας επιβολής του νόμου (στόχος 6).

Όσον αφορά τον στόχο 4, θα υπάρχουν δύο σύνολα δαπανών για όλα τα κράτη μέλη: για τα ερευνητικά μέσα και για τη δημιουργία εθνικών σημείων επαφής. Ως προς τα ερευνητικά μέσα, δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για να καταστεί δυνατή μια αρχική εκτίμηση του κόστους. Ωστόσο, για τη σύσταση εθνικών σημείων επαφής, το κόστος για όλα τα κράτη μέλη θα κυμαίνεται μεταξύ 475 600 και 792 700 EUR, ανάλογα με την επιλογή που θα κάνουν τα κράτη μέλη.

Όσον αφορά τον στόχο 5, μπορούν να εντοπιστούν διάφορα είδη δαπανών για τα κράτη μέλη. Δύο από αυτά αποτελούν εφάπαξ δαπάνες: για τη θέσπιση εθνικής διαδικασίας συντονισμού, με κόστος 146 200 EUR για όλα τα κράτη μέλη, και για τον καθορισμό ελάχιστων προτύπων, με κόστος 280 000 EUR. Δύο δαπάνες που συνδέονται με τον στόχο 5 δεν είναι εφάπαξ, αλλά επαναλαμβανόμενες. Πρώτον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρούν τα πρότυπα, και για όλα τα κράτη μέλη το κόστος θα είναι 35 000 EUR. Ο συντονισμός, η συλλογή και η υποβολή στοιχείων θα κοστίζουν 220 000 EUR για όλα τα κράτη μέλη. Αυτό σημαίνει ότι το συνολικό ποσό του κόστους για τα κράτη μέλη για τον στόχο 5 είναι περίπου 683 000 EUR.

Όσον αφορά τον στόχο 6, τα κράτη μέλη θα έχουν και πάλι διάφορα είδη δαπανών: κατάρτισης, ευαισθητοποίησης του κοινού, καθορισμού και εφαρμογής εθνικών στρατηγικών και αύξησης προσωπικού. Δεδομένου ότι η κατάρτιση αποτελεί ένα από τα κύρια μέτρα στήριξης της οδηγίας, εκτιμάται ότι για όλα τα κράτη μέλη η κατάρτιση θα κοστίσει 7 800 000 EUR. Το κόστος που σχετίζεται με τις εθνικές στρατηγικές θα πρέπει να χωριστεί σε εφάπαξ και επαναλαμβανόμενες δαπάνες. Ο καθορισμός και η πρώτη εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών θα κοστίσει 864 000 EUR για όλα τα κράτη μέλη. Μόλις ολοκληρωθεί το πρώτο αυτό μέρος, τα κράτη μέλη θα έχουν επαναλαμβανόμενες δαπάνες που έχουν υπολογιστεί σε 325 000 EUR για όλα τα κράτη μέλη. Τέλος, η αύξηση του προσωπικού που συνδέεται με την παρούσα οδηγία υπολογίζεται σε 4 εκατ. EUR για όλα τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, το σύνολο του κόστους για τον στόχο 6 ανέρχεται σε περίπου 13 εκατ. EUR για όλα τα κράτη μέλη.

Το κόστος αυτό θα πρέπει να αξιολογηθεί με βάση τη ζημία που αντιπροσωπεύουν τα περιβαλλοντικά εγκλήματα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των UNEP και Ιντερπόλ, που δημοσιεύθηκαν τον Ιούνιο του 2016, η ετήσια ζημία που προκαλείται από το περιβαλλοντικό έγκλημα κυμαίνεται μεταξύ 91 και 258 δισ. USD.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η πρόταση επιδιώκει να διορθώσει τις ελλείψεις της τρέχουσας οδηγίας και, ως εκ τούτου, καθορίζει διάφορα μέτρα για την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την υποβολή εκθέσεων.

Πρώτον, μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας, θα πρέπει να θεσπιστούν μέσω εκτελεστικής πράξης ελάχιστα πρότυπα για τη συλλογή και την υποβολή στατιστικών δεδομένων για το περιβαλλοντικό έγκλημα. Το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκπονήσουν εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος και να καταρτίσουν σχέδιο δράσης για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αξιολογήσει τόσο τη μεταφορά της αναθεωρημένης οδηγίας από τα κράτη μέλη όσο και τη δέσμευσή τους για αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Το σχέδιο εφαρμογής και οι ρυθμίσεις αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων δεν σταματούν μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας. Τα κράτη μέλη θα έχουν στη διάθεσή τους 18 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας για να τη μεταφέρουν στην εθνική τους νομοθεσία. Δύο χρόνια μετά το τέλος αυτής της περιόδου μεταφοράς, η Επιτροπή θα πρέπει να συντάξει έκθεση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη μετέφεραν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο. Πέντε χρόνια μετά το τέλος της περιόδου μεταφοράς, η Επιτροπή πρέπει να εκπονήσει μελέτη σχετικά με την αποτελεσματικότητα της οδηγίας για να αξιολογήσει την προστιθέμενη αξία της. Εκτός από αυτές τις διαδικασίες παρακολούθησης, κάθε δύο χρόνια τα κράτη μέλη πρέπει να συντάσσουν έκθεση που περιέχει πληροφορίες σχετικά με την οδηγία, όπως η εθνική στρατηγική τους ή τα μέτρα συντονισμού και συνεργασίας τους. Με βάση τα δεδομένα που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή συντάσσει επίσης στατιστικές εκθέσεις για το περιβαλλοντικό έγκλημα.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Άρθρο 1: Αντικείμενο

Η διάταξη αυτή καθορίζει τον σκοπό της οδηγίας, και ιδίως τον στόχο της να υποστηρίξει την προστασία του περιβάλλοντος με τον καθορισμό ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων.

Άρθρο 2: Ορισμοί

Η διάταξη αυτή περιέχει ορισμούς των όρων που χρησιμοποιούνται στην οδηγία, συμπεριλαμβανομένου του ακριβέστερου ορισμού του τι συνιστά παράνομη συμπεριφορά για τον σκοπό του καθορισμού των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων.

Άρθρο 3: Αδικήματα

Η διάταξη αυτή περιγράφει τα ποινικά αδικήματα που καλύπτει η παρούσα οδηγία. Ορισμένα από τα αδικήματα προέρχονται από την ισχύουσα οδηγία, άλλα αποτελούν εκδοχές υφιστάμενων αδικημάτων που έχουν τροποποιηθεί και αποσαφηνιστεί και ορισμένα είναι νέα αδικήματα. Επιπλέον, αποσαφηνίζονται οι όροι που χρησιμοποιούνται στον ορισμό των αδικημάτων από την άποψη ότι διευκρινίζονται στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διερεύνηση, τη δίωξη και την εκδίκαση ποινικών αδικημάτων, ειδικότερα δε οι όροι «ουσιαστική βλάβη», «ενδέχεται» να προκαλέσει βλάβη και «αμελητέα ποσότητα».

Άρθρο 4: Ηθική αυτουργία, συνεργία και απόπειρα

Το άρθρο 4 ποινικοποιεί την ηθική αυτουργία και τη συνέργεια στη διάπραξη των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1. Επίσης, ποινικοποιείται η απόπειρα διάπραξης ορισμένων ποινικών αδικημάτων που απαριθμούνται στο άρθρο 4.

Άρθρο 5: Ποινές κατά φυσικών προσώπων

Το άρθρο αυτό προβλέπει ελάχιστα πρότυπα που διασφαλίζουν ότι τα αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις. Επιπλέον, η πρόταση απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν συγκεκριμένα επίπεδα και είδη κυρώσεων για τα περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα. Η προτεινόμενη κατηγοριοποίηση αντικατοπτρίζει τη σοβαρότητα των αδικημάτων. Για παράδειγμα, η παράγραφος 2 ορίζει ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 θα πρέπει να τιμωρούνται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα ετών εάν προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα.

Η παράγραφος 5 αποσκοπεί στο να λάβουν τα κράτη μέλη μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 μπορούν να υπόκεινται σε πρόσθετες κυρώσεις και μέτρα ώστε να καθίσταται δυνατή η εξατομικευμένη αντιμετώπιση των διαφόρων τύπων εγκληματικής συμπεριφοράς.

Άρθρο 6: Ευθύνη νομικών προσώπων

Αυτό το άρθρο περιέχει υποχρεώσεις για τη διασφάλιση της ευθύνης των νομικών προσώπων για αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, εφόσον τα αδικήματα αυτά διαπράττονται επ' ωφελεία τους. Αυτό το άρθρο προβλέπει επίσης ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα είναι δυνατόν να υπέχουν ευθύνη στην περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας και ελέγχου κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4 επ' ωφελεία νομικού προσώπου. Επιπλέον, η ευθύνη του νομικού προσώπου δεν θα πρέπει να αποκλείει την ποινική δίωξη κατά φυσικών προσώπων.

Άρθρο 7: Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

Το άρθρο αυτό ορίζει κυρώσεις που ισχύουν για τα νομικά πρόσωπα τα οποία εμπλέκονται σε ποινικά αδικήματα που καλύπτει η παρούσα πρόταση.

Άρθρο 8: Επιβαρυντικές περιστάσεις

Αυτό το άρθρο καθορίζει τις επιβαρυντικές περιστάσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν επιβάλλονται κυρώσεις σε αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 9: Ελαφρυντικές περιστάσεις

Αυτό το άρθρο ορίζει ελαφρυντικές περιστάσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν επιβάλλονται κυρώσεις σε αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 10: Δέσμευση και δήμευση

Η διάταξη αυτή διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη δίδουν τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να δεσμεύουν και να δημεύουν τα έσοδα που προέρχονται από αδικήματα τα οποία καλύπτει η παρούσα πρόταση.

Άρθρο 11: Προθεσμίες παραγραφής ποινικών αδικημάτων

Το άρθρο αυτό θεσπίζει διατάξεις σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής ώστε να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να διερευνούν, να διώκουν και να εκδικάζουν τα ποινικά αδικήματα που καλύπτει η παρούσα πρόταση εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος.

Άρθρο 12: Δικαιοδοσία

Αυτό το άρθρο θεσπίζει διατάξεις σχετικά με τη δικαιοδοσία ώστε να διασφαλίζεται ότι τα κράτη μέλη θεμελιώνουν τη δικαιοδοσία τους για αδικήματα που καλύπτει η πρόταση και ότι ενημερώνουν την Επιτροπή εάν αποφασίσουν να επεκτείνουν τη δικαιοδοσία αυτή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το αδίκημα διαπράττεται εκτός του εδάφους τους.

Άρθρο 13: Προστασία προσώπων που αναφέρουν περιβαλλοντικά αδικήματα ή συνδράμουν στην έρευνα

Η διάταξη αυτή αφορά την προστασία προσώπων όπως οι πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος, οι υπερασπιστές του περιβάλλοντος και άλλοι που παρέχουν πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία σε έρευνα σχετικά με περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα.

Άρθρο 14: Δικαιώματα συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στις διαδικασίες

Η διάταξη αυτή αφορά τα δικονομικά δικαιώματα συμμετοχής σε ποινικές διαδικασίες, τα οποία θα πρέπει να παραχωρούνται στο ενδιαφερόμενο κοινό όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

Άρθρο 15: Πρόληψη

Η διάταξη αυτή απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν προληπτικά μέτρα για τη μείωση των περιβαλλοντικών αδικημάτων.

Άρθρο 16: Πόροι

Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι οι εθνικές αρχές που εντοπίζουν, διερευνούν, διώκουν ή εκδικάζουν περιβαλλοντικά αδικήματα διαθέτουν τον επαρκή αριθμό ειδικευμένου προσωπικού και τους επαρκείς οικονομικούς, τεχνικούς και τεχνολογικούς πόρους που απαιτούνται για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 17: Κατάρτιση

Αυτή η διάταξη αποσκοπεί στην ενίσχυση των δραστηριοτήτων κατάρτισης κατά μήκος της αλυσίδας επιβολής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα εμπλεκόμενα μέρη διαθέτουν τις απαραίτητες εξειδικευμένες δεξιότητες και ικανότητες για να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους.

Άρθρο 18: Ερευνητικά μέσα

Η διάταξη αυτή ορίζει ότι πρέπει να διατίθενται ειδικά ερευνητικά μέσα για τη διερεύνηση των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 19: Συντονισμός και συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών στα κράτη μέλη

Η διάταξη αυτή απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν τον συντονισμό και τη συνεργασία σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο μεταξύ όλων των αρμόδιων αρχών τους που εμπλέκονται στην πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Άρθρο 20: Εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος

Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση στρατηγικής προσέγγισης για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος και περιλαμβάνει πτυχές που πρέπει να καλύπτει η εθνική στρατηγική, την οποία οφείλει να θεσπίσει κάθε κράτος μέλος.

Άρθρο 21: Συλλογή δεδομένων και στατιστικές

Η διάταξη αυτή αντιμετωπίζει την ανάγκη συστηματικής συλλογής πληροφοριών σχετικά με τις προσπάθειες καταπολέμησης του περιβαλλοντικού εγκλήματος και παροχής στατιστικών δεδομένων για το περιβαλλοντικό έγκλημα. Απαιτεί από τα κράτη μέλη να συλλέγουν, να δημοσιεύουν και να διαβιβάζουν σχετικά στατιστικά δεδομένα στην Επιτροπή. Θεσπίζει επίσης την υποχρέωση της Επιτροπής να δημοσιεύει τακτικά έκθεση με βάση τα στατιστικά δεδομένα που παρέχουν τα κράτη μέλη. Αποσκοπεί επίσης στο να συμβάλει στην

αντιμετώπιση της τρέχουσας περιορισμένης διαθεσιμότητας δεδομένων για το περιβαλλοντικό έγκλημα, τα οποία θα βοηθούσαν στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εθνικών συστημάτων στην καταπολέμηση των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων.

Άρθρο 22: Εκτελεστικές αρμοδιότητες

Η διάταξη αυτή συμπληρώνει το άρθρο 25 και αποσκοπεί στην ενίσχυση της υποχρέωσης των κρατών μελών να διαβιβάζουν στατιστικά δεδομένα στην Επιτροπή, καθώς προβλέπει την έκδοση εκτελεστικής πράξης από την Επιτροπή που θα καθορίζει ελάχιστα κοινά πρότυπα για την υποβολή στατιστικών δεδομένων.

Άρθρο 23: Διαδικασία επιτροπής

Με τη διάταξη αυτή αντιμετωπίζεται η ανάγκη η Επιτροπή να επικουρείται από επιτροπή στο πλαίσιο της έκδοσης του σχεδίου εκτελεστικής πράξης.

Άρθρα 24, 25, 26, 27, 28, 29

Αυτά τα άρθρα περιέχουν περαιτέρω διατάξεις για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο από τα κράτη μέλη, την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη, την αξιολόγηση και την υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή, την έναρξη ισχύος και την εφαρμογή της οδηγίας 2005/35/EK και την αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/EK από την παρούσα οδηγία.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και την αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/ΕΚ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 83 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και το άρθρο 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Ένωση δεσμεύεται να διασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.
- (2) Η Ένωση εξακολουθεί να ανησυχεί για την αύξηση των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων και των συνεπειών τους, που υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης. Επιπλέον, τα αδικήματα αυτά ολοένα και συχνότερα υπερβαίνουν τα σύνορα των κρατών στα οποία διαπράττονται. Τα εν λόγω αδικήματα απειλούν το περιβάλλον και, ως εκ τούτου, επιβάλλεται να αντιμετωπίζονται δεόντως και αποτελεσματικά.
- (3) Τα υφιστάμενα συστήματα κυρώσεων βάσει της οδηγίας 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰ και της περιβαλλοντικής τομεακής νομοθεσίας δεν επαρκούν σε όλους τους τομείς της περιβαλλοντικής πολιτικής για την επίτευξη συμμόρφωσης προς το δίκαιο της Ένωσης σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος. Η συμμόρφωση θα πρέπει να ενισχύεται με τη διαθεσιμότητα ποινικών κυρώσεων, οι οποίες θα εκφράζουν την κοινωνική αποδοκιμασία κατά τρόπο ποιοτικά διαφορετικό από τις διοικητικές κυρώσεις.
- (4) Θα πρέπει να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της έρευνας, δίωξης και εκδίκασης περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων. Ο κατάλογος των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων που προβλέπονται στην οδηγία 2008/99/ΕΚ θα πρέπει να αναθεωρηθεί και να προστεθούν επιπλέον κατηγορίες αδικημάτων με βάση τις σοβαρότερες παραβιάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης. Οι διατάξεις για τις

¹⁹ ΕΕ C ... της ..., σ.

²⁰ Οδηγία 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 28).

κυρώσεις θα πρέπει να ενισχυθούν προκειμένου να ενδυναμωθεί το αποτρεπτικό τους αποτέλεσμα αλλά και η αλυσίδα επιβολής που είναι επιφορτισμένη με τον εντοπισμό, τη διερεύνηση, τη δίωξη και την εκδίκαση περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων.

- (5) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ποινικοποιήσουν κατηγορίες αδικημάτων και να προβλέψουν ακριβέστερους ορισμούς των κατηγοριών αδικημάτων καθώς και την εναρμόνιση των ειδών και των επιπέδων των κυρώσεων.
- (6) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ποινικές κυρώσεις στην εθνική νομοθεσία τους για σοβαρές παραβάσεις διατάξεων του ενωσιακού δικαίου που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής, το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων για τον έλεγχο και την επιβολή δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009²¹ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1005/2008 σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκαλούν βλάβη στο θαλάσσιο περιβάλλον. Βάσει αυτού του συστήματος, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ συστημάτων επιβολής διοικητικών και/ή ποινικών κυρώσεων. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία²² και τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030²³, ορισμένες εσκεμμένες παράνομες συμπεριφορές που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και τον κανονισμό (ΕΚ) 1005/2008²⁴ θα πρέπει να χαρακτηριστούν ποινικά αδικήματα.
- (7) Προκειμένου να συνιστά περιβαλλοντικό αδίκημα σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, η συμπεριφορά θα πρέπει να είναι παράνομη βάσει του δικαίου της Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος ή βάσει εθνικών νόμων, διοικητικών κανονισμών ή αποφάσεων για την εφαρμογή του εν λόγω δικαίου της Ένωσης. Θα πρέπει να καθορίζεται η συμπεριφορά που συνιστά κάθε κατηγορία ποινικού αδικήματος και, κατά περίπτωση, να ορίζεται το όριο που πρέπει να τηρείται προκειμένου η συμπεριφορά να θεωρείται ποινικά κολάσιμη. Η εν λόγω συμπεριφορά θα πρέπει να θεωρείται ποινικό αδίκημα όταν είναι εσκεμμένη και, επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν οφείλεται σε βαριά αμέλεια. Η παράνομη συμπεριφορά που προκαλεί τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ουσιαστικές βλάβες ή σημαντικό κίνδυνο ουσιαστικών βλαβών για το περιβάλλον ή θεωρείται άλλως ιδιαίτερα επιβλαβής για το περιβάλλον συνιστά ποινικό αδίκημα όταν οφείλεται σε βαριά αμέλεια. Τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να θεσπίζουν ή να τηρούν αυστηρότερους κανόνες ποινικού δικαίου σε αυτόν τον τομέα.

²¹ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 404/2011 της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου περί της θέσπισης κοινοτικού συστήματος ελέγχου για την εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΕΕ L 112 της 30.4.2011, σ. 1).

²² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» (COM/2019/640 final).

²³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 – Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» (COM/2020/380 final).

²⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1005/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2008, περί δημιουργίας κοινοτικού συστήματος πρόληψης, αποτροπής και εξάλειψης της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας, τροποποίησης των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93, (ΕΚ) αριθ. 1936/2001 και (ΕΚ) αριθ. 601/2004 και κατάργησης των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1093/94 και (ΕΚ) αριθ. 1447/1999 (ΕΕ L 286 της 29.10.2008, σ. 1).

- (8) Μια συμπεριφορά θα πρέπει να θεωρείται παράνομη επίσης όταν τελείται με έγκριση αρμόδιας αρχής κράτους μέλους, εάν η έγκριση αυτή ελήφθη δόλια, ή με δωροδοκία, εκβιασμό ή εξαναγκασμό. Επιπλέον, οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να προβαίνουν στα αναγκαία βήματα ώστε να συμμορφώνονται με τις κείμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος κατά την άσκηση της αντίστοιχης δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές ορίζονται στην ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και στις διαδικασίες που διέπουν τις τροποποιήσεις ή τις επικαιροποιήσεις των υφιστάμενων εγκρίσεων.
- (9) Το περιβάλλον θα πρέπει να προστατεύεται υπό ευρεία έννοια, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 της ΣΕΕ και στο άρθρο 191 της ΣΛΕΕ, κατά τρόπο που να καλύπτει όλους τους φυσικούς πόρους —αέρα, νερό, έδαφος, άγρια πανίδα και χλωρίδα συμπεριλαμβανομένων των οικοτόπων— καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχουν οι φυσικοί πόροι.
- (10) Η επιτάχυνση της κλιματικής αλλαγής, η απώλεια βιοποικιλότητας και η περιβαλλοντική υποβάθμιση, που αποτυπώνονται σε απτά παραδείγματα των καταστροφικών επιπτώσεών τους, είχαν ως αποτέλεσμα να αναγνωριστεί ότι η πράσινη μετάβαση αποτελεί εμβληματικό στόχο της εποχής μας και ζήτημα δικαιοσύνης μεταξύ των γενεών. Επομένως, όταν η ενωσιακή νομοθεσία που καλύπτει η παρούσα οδηγία εξελίσσεται, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτει επίσης κάθε επικαιροποιημένη ή τροποποιημένη νομοθεσία της Ένωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ποινικών αδικημάτων τα οποία ορίζονται βάσει της παρούσας οδηγίας, όταν οι υποχρεώσεις βάσει του ενωσιακού δικαίου παραμένουν ουσιαστικά αμετάβλητες. Ωστόσο, όταν νέες νομικές πράξεις απαγορεύουν νέες επιβλαβείς για το περιβάλλον συμπεριφορές, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να τροποποιείται, ώστε να προστίθενται στις κατηγορίες των ποινικών αδικημάτων και οι νέες σοβαρές παραβιάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης.
- (11) Τα ποιοτικά και ποσοτικά όρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων θα πρέπει να διευκρινιστούν με την πρόβλεψη μη εξαντλητικού καταλόγου περιστάσεων που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των ορίων αυτών από τις αρχές οι οποίες διερευνούν, διώκουν και εκδικάζουν αδικήματα. Με τον τρόπο αυτό θα προαχθεί η συνεκτική εφαρμογή της οδηγίας και η αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων, αλλά και θα παρασχεθεί ασφάλεια δικαίου. Ωστόσο, τα όρια αυτά ή η εφαρμογή τους δεν θα πρέπει να δυσχεραίνουν υπερβολικά τη διερεύνηση, τη δίωξη ή την εκδίκαση ποινικών αδικημάτων.
- (12) Κατά τις ποινικές διαδικασίες και την εκδίκαση υποθέσεων θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η συμμετοχή οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που δρουν κατά τρόπους οι οποίοι επηρεάζουν αρνητικά το περιβάλλον. Στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών θα πρέπει να εξετάζεται η διαφθορά και δωροδοκία, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και η απάτη σχετικά με έγγραφα και —σε σχέση με επιχειρηματικές δραστηριότητες— η πρόθεση του παραβάτη να μεγιστοποιήσει τα κέρδη ή να μειώσει τις δαπάνες του, όταν τα παραπάνω τελούνται στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού εγκλήματος. Αυτές οι μορφές εγκληματικότητας συνδέονται συχνά με σοβαρές μορφές περιβαλλοντικού εγκλήματος και, επομένως, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μεμονωμένα. Από αυτήν την άποψη, προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία το γεγονός ότι ορισμένα περιβαλλοντικά εγκλήματα διαπράττονται με την ανοχή ή την ενεργό στήριξη των αρμόδιων διοικήσεων ή υπαλλήλων που εκτελούν τα δημόσια καθήκοντά τους. Σε

ορισμένες περιπτώσεις, αυτό μπορεί να λαμβάνει ακόμη και τη μορφή διαφθοράς και δωροδοκίας. Παραδείγματα τέτοιων συμπεριφορών είναι να παραβλέπεται ή να αποσιωπάται η παραβίαση νόμων που προστατεύουν το περιβάλλον μετά από επιθεωρήσεις, να μην διενεργούνται εσκεμμένα επιθεωρήσεις ή έλεγχοι, για παράδειγμα όσον αφορά το κατά πόσον τηρούνται οι όροι άδειας από τον κάτοχό της, να αποφασίζεται ή να υπερψηφίζεται ή χορήγηση παράνομων αδειών ή να συντάσσονται παραποιημένες ή αναληθείς ευνοϊκές εκθέσεις.

- (13) Όταν είναι εσκεμμένη, η ηθική αυτουργία και η συνέργεια σε ποινικά αδικήματα θα πρέπει επίσης να τιμωρείται. Η απόπειρα διάπραξης ποινικού αδικήματος που προκαλεί τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει ουσιαστικές βλάβες στο περιβάλλον ή θεωρείται άλλως ιδιαίτερα επιβλαβές θα πρέπει επίσης να συνιστά ποινικό αδίκημα όταν είναι εσκεμμένη.
- (14) Οι κυρώσεις για τα αδικήματα θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να καθοριστούν ελάχιστα όρια για την ανώτατη ποινή φυλάκισης για τα φυσικά πρόσωπα. Οι επικουρικές κυρώσεις συχνά θεωρούνται αποτελεσματικότερες από τις οικονομικές κυρώσεις, ιδίως για τα νομικά πρόσωπα. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλέπονται πρόσθετες κυρώσεις ή μέτρα στις ποινικές διαδικασίες. Σε αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνονται η υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος, ο αποκλεισμός από την πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων και από διαδικασίες διαγωνισμών, επιχορηγήσεις και παραχωρήσεις, καθώς και η ανάκληση αδειών και εγκρίσεων. Τα παραπάνω δεν θίγουν τη διακριτική ευχέρεια των δικαστών ή των δικαστηρίων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών να επιβάλλουν τις κατάλληλες κυρώσεις στις επιμέρους υποθέσεις.
- (15) Όπου το προβλέπει η εθνική νομοθεσία, τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει επίσης να υπέχουν ποινική ευθύνη για περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη των οποίων η εθνική νομοθεσία δεν προβλέπει την ποινική ευθύνη των νομικών προσώπων θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα συστήματα διοικητικών κυρώσεων τους προβλέπουν αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και αναλογικά είδη και επίπεδα κυρώσεων, όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία, προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι της. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των νομικών προσώπων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ώστε να διασφαλίζεται η αποτρεπτικότητα της επιβληθείσας κύρωσης.
- (16) Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η περαιτέρω προσέγγιση και αποτελεσματικότητα των επιπέδων των κυρώσεων που επιβάλλονται στην πράξη μέσω κοινών επιβαρυντικών περιστάσεων οι οποίες αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα του εγκλήματος που διαπράττεται. Όταν προκαλείται θάνατος ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπο και τα στοιχεία αυτά δεν αποτελούν ήδη συστατικό στοιχείο του ποινικού αδικήματος, θα μπορούν να θεωρούνται επιβαρυντικές περιστάσεις. Ομοίως, όταν ένα περιβαλλοντικό ποινικό αδίκημα προκαλεί ουσιαστική και μη αναστρέψιμη ή μακροχρόνια βλάβη σε ένα ολόκληρο οικοσύστημα, αυτό θα πρέπει να αποτελεί επιβαρυντική περίσταση λόγω της σοβαρότητάς του, μεταξύ άλλων σε υποθέσεις που εξομοιώνονται με οικοκτονία. Καθώς τα παράνομα κέρδη ή οι δαπάνες που μπορεί να προκύπτουν ή να αποφεύγονται μέσω του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποτελούν σημαντικό κίνητρο για τους εγκληματίες, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου κυρώσεων στην εκάστοτε υπόθεση.

- (17) Όταν τα εγκλήματα είναι συνεχούς χαρακτήρα, θα πρέπει να τερματίζονται το συντομότερο δυνατό. Όταν οι παραβάτες αποκομίζουν οικονομικά οφέλη, αυτά θα πρέπει να δημεύονται.
- (18) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των γενικών κανόνων και των αρχών του εθνικού ποινικού δικαίου για την καταδίκη ή την επιβολή και την εκτέλεση ποινών σύμφωνα με τις ειδικές περιστάσεις κάθε μεμονωμένης υπόθεσης.
- (19) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κανόνες σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής που είναι αναγκαίες ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τα περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα, με την επιφύλαξη των εθνικών κανόνων που δεν ορίζουν προθεσμίες παραγραφής για την έρευνα, τη δίωξη και την επιβολή.
- (20) Οι υποχρεώσεις της παρούσας οδηγίας για την πρόβλεψη ποινικών κυρώσεων δεν θα πρέπει να απαλλάσσουν τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να προβλέπουν διοικητικές κυρώσεις και άλλα μέτρα στο εθνικό δίκαιο για παραβιάσεις που προβλέπονται στην περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης.
- (21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν με σαφήνεια το πεδίο εφαρμογής της επιβολής του διοικητικού και ποινικού δικαίου όσον αφορά τα περιβαλλοντικά αδικήματα σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο. Κατά την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επιβολή ποινικών και διοικητικών κυρώσεων σέβεται τις αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η αρχή «ου δισ δικάζειν».
- (22) Επιπλέον, οι δικαστικές και διοικητικές αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους μια σειρά ποινικών κυρώσεων και άλλα μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφόρων τύπων εγκληματικής συμπεριφοράς κατά τρόπο εξατομικευμένο και αποτελεσματικό.
- (23) Δεδομένης, ειδικότερα, της κινητικότητας των δραστών της παράνομης συμπεριφοράς που καλύπτει η παρούσα οδηγία, καθώς και του διασυνοριακού χαρακτήρα των αδικημάτων και της δυνατότητας διασυνοριακών ερευνών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεμελιώνουν τη δικαιοδοσία τους για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της εν λόγω συμπεριφοράς.
- (24) Τα περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα βλάπτουν τη φύση και την κοινωνία. Με την καταγγελία παραβιάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης, οι πολίτες επιτελούν υπηρεσία δημοσίου συμφέροντος και διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην αποκάλυψη και την πρόληψη τέτοιου είδους παραβιάσεων, διασφαλίζοντας έτσι την ευημερία της κοινωνίας. Άτομα τα οποία διατηρούν επαφές με έναν οργανισμό στο πλαίσιο των εργασιακών δραστηριοτήτων τους, είναι συχνά τα πρώτα που μαθαίνουν για απειλές ή βλάβες στο δημόσιο συμφέρον και το περιβάλλον. Τα άτομα που αναφέρουν παρατυπίες είναι γνωστά ως «πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος». Συχνά ο φόβος αντιποίνων αποθαρρύνει τους δυνητικούς πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος από την αναφορά των ανησυχιών ή των υπονοιών τους. Τα άτομα αυτά θα πρέπει να απολαύουν της ισόρροπης και αποτελεσματικής προστασίας των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁵.

²⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης (ΕΕ L 305/17).

- (25) Άλλα άτομα ενδέχεται επίσης να διαθέτουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενα περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα. Μπορεί να είναι μέλη της κοινότητας που επηρεάζεται ή του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου τα οποία μετέχουν ενεργά στην προστασία του περιβάλλοντος. Στα άτομα αυτά που αναφέρουν περιβαλλοντικά εγκλήματα, καθώς και στα άτομα που συνεργάζονται για την επιβολή του νόμου ως προς τα αδικήματα αυτά, θα πρέπει να παρέχεται η απαραίτητη στήριξη και αρωγή στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, ώστε να μην περιέρχονται σε μειονεκτική θέση ως αποτέλεσμα της συνεργασίας τους, αλλά να υποστηρίζονται και να βοηθούνται. Θα πρέπει επίσης να προστατεύονται από παρενοχλήσεις ή αδικαιολόγητες διώξεις για την αναφορά τέτοιου είδους αδικημάτων ή τη συνεργασία τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.
- (26) Δεδομένου ότι η φύση δεν μπορεί να εκπροσωπείται ως θύμα σε ποινικές διαδικασίες, για τους σκοπούς της αποτελεσματικής επιβολής, μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού, όπως αυτό ορίζεται στην παρούσα οδηγία λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 2 παράγραφος 5 και του άρθρου 9 παράγραφος 3 της σύμβασης του Aarhus²⁶, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ενεργούν για λογαριασμό του περιβάλλοντος ως δημόσιου αγαθού, εντός του πεδίου εφαρμογής του νομικού πλαισίου των κρατών μελών και με την επιφύλαξη των σχετικών διαδικαστικών κανόνων.
- (27) Η έλλειψη πόρων και εξουσιών επιβολής των εθνικών αρχών που εντοπίζουν, διερευνούν, διώκουν ή εκδικάζουν περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα δημιουργεί εμπόδια για την αποτελεσματική πρόληψη και τιμωρία των περιβαλλοντικών εγκλημάτων. Ειδικότερα, η έλλειψη πόρων μπορεί να μην επιτρέπει στις αρχές να λαμβάνουν οποιαδήποτε μέτρα ή να περιορίζει τα μέτρα επιβολής τους, με αποτέλεσμα να δίνεται στους παραβάτες η ευκαιρία να διαφεύγουν την ευθύνη ή να τιμωρούνται με ποινή που δεν αντιστοιχεί στη σοβαρότητα του αδικήματος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να καθοριστούν ελάχιστα κριτήρια σχετικά με τους πόρους και τις εξουσίες επιβολής.
- (28) Η αποτελεσματική λειτουργία της αλυσίδας επιβολής εξαρτάται από μια σειρά εξειδικευμένων δεξιοτήτων. Δεδομένου ότι η πολυπλοκότητα των προκλήσεων που θέτουν τα περιβαλλοντικά αδικήματα και η τεχνική φύση των εγκλημάτων αυτών απαιτούν διεπιστημονική προσέγγιση, απαιτείται υψηλό επίπεδο νομικών γνώσεων, τεχνική εμπειρογνομosύνη, καθώς και υψηλό επίπεδο κατάρτισης και εξειδίκευσης σε όλες τις σχετικές αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν κατάρτιση που αρμόζει στα καθήκοντα όσων εντοπίζουν, διερευνούν, διώκουν ή εκδικάζουν περιβαλλοντικά εγκλήματα. Για να μεγιστοποιηθεί ο επαγγελματισμός και η αποτελεσματικότητα της αλυσίδας επιβολής, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εξετάζουν το ενδεχόμενο ορισμού εξειδικευμένων μονάδων έρευνας, εισαγγελιών και ποινικών δικαστών για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών ποινικών υποθέσεων. Στα γενικά ποινικά δικαστήρια θα μπορούσαν να προβλεφθούν εξειδικευμένα τμήματα δικαστών. Σε όλες τις αρμόδιες αρχές επιβολής θα πρέπει να διατίθεται τεχνική εμπειρογνομosύνη.
- (29) Για να διασφαλιστεί η επιτυχής επιβολή του νόμου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικά ερευνητικά μέσα για τα περιβαλλοντικά αδικήματα, ανάλογα με τα μέσα που υπάρχουν στην εθνική τους νομοθεσία για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος ή άλλων σοβαρών εγκλημάτων. Στα

²⁶ Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ), Σύμβαση για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα.

μέσα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, παρακολούθηση των επικοινωνιών, μυστική παρακολούθηση, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής παρακολούθησης, οι ελεγχόμενες παραδόσεις, η παρακολούθηση τραπεζικών λογαριασμών και άλλα μέσα χρηματοοικονομικής έρευνας. Αυτά τα μέσα θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και με πλήρη σεβασμό του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η φύση και η βαρύτητα των υπό διερεύνηση αδικημάτων θα πρέπει να δικαιολογούν τη χρήση των εν λόγω ερευνητικών μέσων. Πρέπει να γίνεται σεβαστό το δικαίωμα για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

- (30) Για να διασφαλιστεί ένα αποτελεσματικό, ολοκληρωμένο και συνεκτικό σύστημα επιβολής που περιλαμβάνει διοικητικά, αστικά και ποινικά νομικά μέτρα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να οργανώσουν την εσωτερική συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ όλων των φορέων κατά μήκος της αλυσίδας διοικητικής και ποινικής επιβολής, καθώς και μεταξύ των φορέων επιβολής κυρώσεων τιμωρητικού και αποκαταστατικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να συνεργάζονται μέσω των οργανισμών της ΕΕ, ιδίως της Eurojust και της Ευρωπόλ, καθώς και με όργανα της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιοτήτων τους.
- (31) Για να διασφαλιστεί συνεκτική προσέγγιση για την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών αδικημάτων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν, να δημοσιεύουν και να επανεξετάζουν περιοδικά εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, στην οποία θα καθορίζονται στόχοι, προτεραιότητες και τα αντίστοιχα μέτρα και πόροι που απαιτούνται.
- (32) Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, είναι απαραίτητο οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να συλλέγουν ακριβή, συνεπή και συγκρίσιμα δεδομένα σχετικά με την κλίμακα και τις τάσεις των περιβαλλοντικών αδικημάτων και τις προσπάθειες καταπολέμησής τους και τα αποτελέσματά τους. Τα δεδομένα αυτά θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την εκπόνηση στατιστικών που θα τίθενται στην υπηρεσία του επιχειρησιακού και στρατηγικού σχεδιασμού των δραστηριοτήτων επιβολής, καθώς και για την πληροφόρηση των πολιτών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν και να αναφέρουν στην Επιτροπή σχετικά στατιστικά δεδομένα για τα περιβαλλοντικά αδικήματα. Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί και να δημοσιεύει τακτικά τα αποτελέσματα με βάση τα δεδομένα που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη.
- (33) Τα στατιστικά δεδομένα που συλλέγονται βάσει της παρούσας οδηγίας για τα περιβαλλοντικά αδικήματα θα πρέπει να είναι συγκρίσιμα μεταξύ των κρατών μελών και να συλλέγονται βάσει κοινών ελάχιστων προτύπων. Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τον καθορισμό του τυποποιημένου μορφοτύπου για τη διαβίβαση στατιστικών δεδομένων. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁷.

²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

- (34) Οι υποχρεώσεις βάσει της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν την ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν πλήρη σεβασμό των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή των κατηγορουμένων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.
- (35) Εναλλακτικές λύσεις – να διαγραφεί μία επιλογή ανάλογα με την επιλογή για την Ιρλανδία:
- (36) [*μη συμμετοχή:*] Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της. Η
- [*συμμετοχή:*] Σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία γνωστοποίησε, [με επιστολή της ...], ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (37) Η οδηγία 2005/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁸ συμπληρώθηκε από την οδηγία 2009/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹ με διατάξεις σχετικά με ποινικά αδικήματα και κυρώσεις για απορρίψεις ρυπογόνων ουσιών από πλοία. Τα εν λόγω αδικήματα και κυρώσεις θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Ως εκ τούτου, για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην παρούσα οδηγία, η οδηγία 2009/123/EK θα πρέπει να αντικατασταθεί αναλόγως.
- (38) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 για τη θέση της Δανίας, που έχει προσαρτηθεί στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της οδηγίας και συνεπώς δεν δεσμεύεται από την εφαρμογή της ούτε υπόκειται σε αυτήν.
- (39) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, ήτοι η εξασφάλιση κοινών ορισμών των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων και η διαθεσιμότητα αποτελεσματικών, αποτρεπτικών και αναλογικών ποινικών κυρώσεων για σοβαρά περιβαλλοντικά αδικήματα, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω του εύρους και των αποτελεσμάτων της παρούσας οδηγίας, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου.
- (40) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η ελευθερία της έκφρασης και της ενημέρωσης, η επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα πραγματικής

²⁸ Οδηγία 2005/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 11).

²⁹ Οδηγία 2009/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τροποποίηση της οδηγίας 2005/35/EK σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις (ΕΕ L 280 της 27.10.2009, σ. 52).

προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, το τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης, οι αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών και το δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην εξασφάλιση του πλήρους σεβασμού των ως άνω δικαιωμάτων και αρχών και θα πρέπει να εφαρμόζεται αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες για τον ορισμό ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικότερα το περιβάλλον.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (1) «παράνομη»: συμπεριφορά η οποία παραβιάζει ένα από τα ακόλουθα:
 - α) ενωσιακή νομοθεσία η οποία, ανεξάρτητα από τη νομική της βάση, συμβάλλει στην επιδίωξη των στόχων της ενωσιακής πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
 - β) νόμο, κανονιστική διάταξη κράτους μέλους ή απόφαση που λαμβάνει αρμόδια αρχή κράτους μέλους, για την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας στην οποία αναφέρεται το στοιχείο α).

Μια συμπεριφορά θα πρέπει να θεωρείται παράνομη επίσης όταν τελείται με έγκριση αρμόδιας αρχής κράτους μέλους, όταν η έγκριση αυτή ελήφθη δόλια, ή με δωροδοκία, εκβιασμό ή εξαναγκασμό.

- (2) «οικότοπος εντός προστατευόμενης περιοχής»: κάθε οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ζώνη ειδικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 ή 2 της οδηγίας 2009/147/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰, ή κάθε φυσικός οικότοπος ή οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει οριστεί ως ειδική ζώνη διατήρησης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου³¹.
- (3) «νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα που έχει το καθεστώς αυτό βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, πλην κρατών ή δημοσίων φορέων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας καθώς και διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου·
- (4) «ενδιαφερόμενο κοινό»: τα πρόσωπα που θίγονται ή ενδέχεται να θιγούν από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 ή 4. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, πρόσωπα που έχουν επαρκές συμφέρον ή υποστηρίζουν ότι επέρχεται προσβολή δικαιώματος καθώς και μη κυβερνητικές οργανώσεις που προωθούν την

³⁰ Οδηγία 2009/147/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

³¹ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

προστασία του περιβάλλοντος και πληρούν τις τυχόν αναλογικές απαιτήσεις βάσει της εθνικής νομοθεσίας θεωρείται ότι έχουν συμφέρον·

- (5) «θύμα»: έχει την έννοια που του αποδίδεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³².

Άρθρο 3

Αδικήματα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ακόλουθη συμπεριφορά συνιστά ποινικό αδίκημα όταν είναι παράνομη και εσκεμμένη:
- α) η απόρριψη, εκπομπή ή εισαγωγή ποσότητας υλικών ή ουσιών ή ιοντίζουσας ακτινοβολίας στον αέρα, το έδαφος ή το νερό, που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
 - β) η διάθεση στην αγορά προϊόντος το οποίο, κατά παράβαση απαγόρευσης ή άλλης απαίτησης, προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, του νερού ή του εδάφους ή στα ζώα ή τα φυτά ως αποτέλεσμα της χρήσης του προϊόντος σε μεγαλύτερη κλίμακα·
 - γ) η παρασκευή, διάθεση στην αγορά ή χρήση ουσιών, είτε υπό καθαρή μορφή είτε σε μείγματα ή σε αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσής τους σε αντικείμενα, όταν:
 - i) η δραστηριότητα αυτή περιορίζεται σύμφωνα με τον τίτλο VIII και το παράρτημα XVII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³³· ή
 - ii) η δραστηριότητα αυτή απαγορεύεται σύμφωνα με τον τίτλο VII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006· ή
 - iii) η δραστηριότητα αυτή δεν συμμορφώνεται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁴· ή
 - iv) η δραστηριότητα αυτή δεν συμμορφώνεται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁵· ή

³² Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλακίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57).

³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

³⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

- v) η δραστηριότητα αυτή εμπίπτει στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁶ ή
- vi) η δραστηριότητα αυτή απαγορεύεται σύμφωνα με το παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁷

και προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·

- δ) η εκτέλεση των έργων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸ χωρίς χορήγηση αδείας ή εκτίμηση των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον, η οποία προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει ουσιαστική βλάβη στους παράγοντες που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ·
- ε) η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση ή διάθεση αποβλήτων, η επιχειρησιακή εποπτεία των πράξεων αυτών και η επακόλουθη συντήρηση των εγκαταστάσεων διάθεσης, συμπεριλαμβανομένων δράσεων που εκτελούνται από εμπόρους ή μεσίτες (διαχείριση των αποβλήτων), όταν η παράνομη συμπεριφορά:
 - i) αφορά επικίνδυνα απόβλητα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹ και τελείται σε σχέση με μη αμελητέα ποσότητα·
 - ii) αφορά άλλα απόβλητα από αυτά που αναφέρονται στο σημείο i) και προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
- στ) η μεταφορά αποβλήτων, κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 35) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁰, όταν η εν λόγω μεταφορά διενεργείται σε μη αμελητέα ποσότητα, ανεξάρτητα από το εάν εκτελείται ως ενιαία μεταφορά ή ως πολλαπλές μεταφορές που φαίνονται αλληλένδετες·

³⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων (ΕΕ L 167 της 27.6.2012, σ. 1).

³⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

³⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τους έμμοτους οργανικούς ρύπους (ΕΕ L 169 της 25.6.2019, σ. 45).

³⁸ Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1).

³⁹ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων (ΕΕ L 190 της 12.7.2006, σ. 1).

- ζ) η ανακύκλωση πλοίων που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴¹, χωρίς συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) του εν λόγω κανονισμού·
- η) οι απορρίψεις ρυπογόνων ουσιών από πλοία που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴² σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων, όπως ποινικών κυρώσεων, σε οποιονδήποτε από τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι απορρίψεις από τα πλοία δεν πληρούν τις εξαιρέσεις που ορίζονται στο άρθρο 5 της εν λόγω οδηγίας· η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όταν η απόρριψη από πλοίο δεν συνεπάγεται υποβάθμιση της ποιότητας του ύδατος, εκτός εάν, επαναλαμβανόμενες από τον ίδιο παραβάτη σε συνδυασμό, καταλήγουν σε υποβάθμιση της ποιότητας του ύδατος·
- θ) η εγκατάσταση, λειτουργία ή αποσυναρμολόγηση εγκατάστασης, η οποία εκτελεί επικίνδυνες δραστηριότητες ή στην οποία αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται επικίνδυνες ουσίες, παρασκευάσματα ή ρύποι που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴³, της οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁴ ή της οδηγίας 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁵, και η οποία προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
- ι) η κατασκευή, η παραγωγή, η επεξεργασία, ο χειρισμός, η χρήση, η κατοχή, η αποθήκευση, η μεταφορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η διάθεση ραδιενεργών υλικών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου⁴⁶, της οδηγίας 2014/87/Ευρατόμ του Συμβουλίου⁴⁷ ή της οδηγίας

⁴¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1257/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, για την ανακύκλωση πλοίων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 και της οδηγίας 2009/16/ΕΚ (ΕΕ L 330 της 10.12.2013, σ. 1).

⁴² Οδηγία 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 11).

⁴³ Οδηγία 2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και για την τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ (ΕΕ L 197 της 24.7.2012, σ. 1).

⁴⁴ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

⁴⁵ Οδηγία 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2013, για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ (ΕΕ L 178 της 28.6.2013, σ. 66).

⁴⁶ Οδηγία 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό βασικών προτύπων ασφαλείας για την προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και την κατάργηση των οδηγιών 89/618/Ευρατόμ, 90/641/Ευρατόμ, 96/29/Ευρατόμ, 97/43/Ευρατόμ και 2003/122/Ευρατόμ (ΕΕ L 13 της 17.1.2014, σ. 1).

⁴⁷ Οδηγία 2014/87/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2014, για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων (ΕΕ L 219 της 25.7.2014, σ. 42).

2013/51/Ευρατόμ του Συμβουλίου⁴⁸, που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν τον θάνατο ή σοβαρή σωματική βλάβη σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·

- ια) η άντληση επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει ουσιαστικές βλάβες στην οικολογική κατάσταση ή στο δυναμικό των επιφανειακών υδάτινων σωμάτων ή στην ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδάτινων σωμάτων·
- ιβ) η θανάτωση, ο αφανισμός, η σύλληψη, η κατοχή, η πώληση ή η προσφορά προς πώληση δείγματος ή δειγμάτων ειδών άγριας πανίδας ή χλωρίδας των παραρτημάτων IV και V (όταν τα είδη του παραρτήματος V υπόκεινται στα ίδια μέτρα με τα θεσπιζόμενα για είδη του παραρτήματος IV) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴⁹ και των ειδών που αναφέρονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁰, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα αυτών των δειγμάτων·
- ιγ) η εμπορία δειγμάτων ειδών άγριας πανίδας ή χλωρίδας ή μερών ή προϊόντων που λαμβάνονται από δείγματα ειδών άγριας πανίδας ή χλωρίδας των παραρτημάτων Α και Β του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97⁵¹, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα αυτών των δειγμάτων·
- ιδ) η θέση ή διάθεση στην αγορά της Ένωσης παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας που κατασκευάστηκαν από παράνομα υλοτομημένη ξυλεία, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵², εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα αυτών των δειγμάτων· [*Εάν εγκριθεί κανονισμός σχετικά με τη διάθεση στην αγορά της Ένωσης, καθώς και την εξαγωγή από την Ένωση, ορισμένων εμπορευμάτων και προϊόντων που σχετίζονται με την αποψίλωση και την υποβάθμιση δασών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 πριν από την παρούσα οδηγία, το σημείο ιδ) πρέπει να αντικατασταθεί από ποινικό αδίκημα εντός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού.*]
- ιε) κάθε συμπεριφορά που προκαλεί την υποβάθμιση οικοτόπου εντός προστατευόμενης περιοχής, κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όταν η υποβάθμιση αυτή είναι σημαντική·
- ιστ) η εισαγωγή ή εξάπλωση χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος όταν:

⁴⁸ Οδηγία 2013/51/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, περί θεσπίσεως απαιτήσεων προστασίας της υγείας του πληθυσμού από ραδιενεργές ουσίες που περιέχονται στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 296 της 7.11.2013, σ. 12).

⁴⁹ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

⁵⁰ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

⁵¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ L 61 της 3.3.1997, σ. 1).

⁵² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά (ΕΕ L 295 της 12.11.2010, σ. 23).

- i) η συμπεριφορά παραβιάζει περιορισμούς που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵³.
 - ii) η συμπεριφορά παραβιάζει όρο της άδειας που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 8 ή της έγκρισης που χορηγείται βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 και προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·
 - ιζ) η παραγωγή, διάθεση στην αγορά, εισαγωγή, εξαγωγή, χρήση, εκπομπή ή έκλυση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1005/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁴, ή προϊόντων και εξοπλισμού που τις περιέχουν ή εξαρτώνται από αυτές·
 - ιη) η παραγωγή, διάθεση στην αγορά, εισαγωγή, εξαγωγή, χρήση, εκπομπή ή έκλυση φθοριούχων αερίων του θερμοκηπίου όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 517/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁵, ή προϊόντων και εξοπλισμού που τα περιέχουν ή εξαρτώνται από αυτά.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η συμπεριφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β), γ), δ), ε), στ), η), θ), ι), ια), ιγ), ιδ), ιστ) σημείο ii), ιζ), ιη) συνιστά επίσης ποινικό αδίκημα όταν οφείλεται τουλάχιστον σε βαριά αμέλεια.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εθνική τους νομοθεσία ορίζει ότι τα ακόλουθα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον η βλάβη ή η ενδεχόμενη βλάβη είναι ουσιαστική για τους σκοπούς της έρευνας, δίωξης και εκδίκασης των αδικημάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σημεία α) έως ε), θ), ι), ια) και ιστ):
- α) η αρχική κατάσταση του περιβάλλοντος που επηρεάζεται·
 - β) το κατά πόσον η βλάβη είναι μακροχρόνια, μεσοπρόθεσμη ή βραχυπρόθεσμη·
 - γ) η σοβαρότητα της βλάβης·
 - δ) η εξάπλωση της βλάβης·
 - ε) η αναστρεψιμότητα της βλάβης.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εθνική τους νομοθεσία ορίζει ότι τα ακόλουθα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον η δραστηριότητα ενδέχεται να προκαλέσει βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά για τους σκοπούς της έρευνας, δίωξης

⁵³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών (ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 35).

⁵⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1005/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος (ΕΕ L 286 της 31.10.2009, σ. 1)·

⁵⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 517/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 842/2006 (ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 195).

και εκδίκασης των αδικημάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σημεία α) έως ε), θ), ι), ια) και ιστ):

- α) η συμπεριφορά σχετίζεται με δραστηριότητα που θεωρείται ριψοκίνδυνη ή επικίνδυνη, απαιτεί έγκριση η οποία δεν ελήφθη ή δεν τηρήθηκε·
 - β) ο βαθμός υπέρβασης των τιμών, των παραμέτρων ή των ορίων που ορίζονται σε νομικές πράξεις ή σε έγκριση που χορηγήθηκε για τη δραστηριότητα·
 - γ) το κατά πόσον το υλικό ή η ουσία έχουν ταξινομηθεί ως επικίνδυνα ή έχουν καταχωρισθεί άλλως ως επιβλαβή για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εθνική τους νομοθεσία ορίζει ότι τα ακόλουθα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση τού κατά πόσον η ποσότητα είναι αμελητέα ή μη για τους σκοπούς της έρευνας, δίωξης και εκδίκασης των αδικημάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σημεία ε), στ), ιβ), ιγ) και ιδ):
- α) ο αριθμός των αντικειμένων που υπόκεινται στο αδίκημα·
 - β) ο βαθμός υπέρβασης του ρυθμιστικού ορίου, της τιμής ή άλλης υποχρεωτικής παραμέτρου·
 - γ) η κατάσταση διατήρησης των σχετικών ειδών πανίδας ή χλωρίδας·
 - δ) το κόστος αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας.

Άρθρο 4

Ηθική αυτουργία, συνεργία και απόπειρα

1. Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι η ηθική αυτουργία και η συνεργία στη διάπραξη οποιουδήποτε από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι η απόπειρα διάπραξης οποιουδήποτε από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α), β), γ), δ), ε), στ), η), θ), ι), ια), ιγ), ιδ), ιστ) σημείο ii), ιζ), ιη), όταν είναι εσκεμμένη, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 5

Ποινές κατά φυσικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 τιμωρούνται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα ετών εάν προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ι), ιδ), ιζ), ιη) τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή, το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον έξι έτη.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία ια), ιβ), ιγ), ιε),

ιστ) τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή, το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον τέσσερα έτη.

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα φυσικά πρόσωπα που έχουν διαπράξει τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 είναι δυνατόν να υπόκεινται σε πρόσθετες κυρώσεις ή μέτρα, όπως:
- α) υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος εντός δεδομένης χρονικής περιόδου·
 - β) χρηματικά πρόστιμα·
 - γ) προσωρινός ή μόνιμος αποκλεισμός από την πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων διαγωνισμών, επιχορηγήσεων και συμβάσεων παραχώρησης·
 - δ) αποκλεισμός από τη διοίκηση ιδρυμάτων του είδους που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη του αδικήματος·
 - ε) ανάκληση αδειών και εγκρίσεων για την άσκηση δραστηριοτήτων που κατέληξαν στη διάπραξη του αδικήματος·
 - στ) προσωρινή απαγόρευση θέσης υποψηφιότητας για την άσκηση αιρετού ή δημοσίου λειτουργήματος·
 - ζ) δημοσίευση σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο της δικαστικής απόφασης σχετικά με την καταδίκη ή τυχόν κυρώσεις ή μέτρα που επιβλήθηκαν.

Άρθρο 6

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα είναι δυνατόν να υπέχουν ευθύνη για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, εφόσον τα αδικήματα αυτά διαπράττονται επ' ωφελεία τους από οιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου και ενεργεί ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου με βάση:
- α) εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου·
 - β) εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου·
 - γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι τα νομικά πρόσωπα είναι δυνατόν να υπέχουν ευθύνη και στην περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου, από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4 επ' ωφελεία νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.
3. Η ευθύνη νομικών προσώπων βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει ποινική δίωξη κατά φυσικών προσώπων που είναι δράστες, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 7

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 1 τιμωρείται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι στις κυρώσεις ή τα μέτρα για τα νομικά πρόσωπα που υπέχουν ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 1 για τα αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 περιλαμβάνονται τα εξής:
 - α) ποινικής ή μη ποινικής φύσης χρηματικές ποινές·
 - β) υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος εντός δεδομένης περιόδου·
 - γ) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
 - δ) προσωρινός αποκλεισμός από την πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων διαγωνισμών, επιχορηγήσεων και συμβάσεων παραχώρησης·
 - ε) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας·
 - στ) ανάκληση αδειών και εγκρίσεων για την άσκηση δραστηριοτήτων που κατέληξαν στη διάπραξη του αδικήματος·
 - ζ) θέση υπό δικαστική εποπτεία·
 - η) δικαστική εκκαθάριση·
 - θ) προσωρινή ή οριστική παύση λειτουργίας εγκαταστάσεων που χρησίμευσαν για τη διάπραξη του εγκλήματος·
 - ι) υποχρέωση των εταιρειών να εγκαταστήσουν συστήματα δέουσας επιμέλειας για τη βελτίωση της συμμόρφωσης με τα περιβαλλοντικά πρότυπα·
 - ια) δημοσίευση της δικαστικής απόφασης σχετικά με την καταδίκη ή τυχόν κυρώσεις ή μέτρα που επιβλήθηκαν.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 2 τιμωρείται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις ή μέτρα.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ι), ιδ), ιζ), ιη) τιμωρούνται με χρηματικά πρόστιμα, το ανώτατο όριο των οποίων ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 5 % του συνολικού κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου [επιχείρησης] κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης επιβολής του προστίμου.
5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία ια), ιβ), ιγ), ιε), ιστ) τιμωρούνται με χρηματικά πρόστιμα, το ανώτατο όριο των οποίων ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 3 % του συνολικού κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου [επιχείρησης] κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης επιβολής του προστίμου.

6. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι, κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το κατάλληλο επίπεδο προστίμου σύμφωνα με την παράγραφο 1, λαμβάνονται υπόψη τα παράνομα κέρδη που προκύπτουν από το αδίκημα και ο ετήσιος κύκλος εργασιών του νομικού προσώπου.

Άρθρο 8

Επιβαρυντικές περιστάσεις

Στον βαθμό που οι ακόλουθες περιστάσεις δεν αποτελούν ήδη μέρος των συστατικών στοιχείων των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι, σε σχέση με τα σχετικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, οι παρακάτω περιστάσεις είναι δυνατόν να θεωρούνται επιβαρυντικές περιστάσεις:

- α) το αδίκημα προκάλεσε τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπο·
- β) το αδίκημα προκάλεσε καταστροφή ή μη αναστρέψιμη ή μακροχρόνια ουσιαστική βλάβη σε οικοσύστημα·
- γ) το αδίκημα διαπράχθηκε στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της απόφασης-πλαίσιου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁵⁶.
- δ) το αδίκημα περιλάμβανε τη χρήση πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων·
- ε) το αδίκημα διαπράχθηκε από δημόσιο υπάλληλο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του/της·
- στ) ο παραβάτης διέπραξε παρόμοιες προηγούμενες παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας·
- ζ) το αδίκημα απέφερε ή αναμενόταν να αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη ή μέσω αυτού αποφεύχθηκαν σημαντικές δαπάνες, άμεσα ή έμμεσα·
- η) η συμπεριφορά του παραβάτη συνεπάγεται ευθύνη για περιβαλλοντική ζημία, όμως ο παραβάτης δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του να λάβει μέτρα αποκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 2004/35/ΕΚ⁵⁷.
- θ) ο παραβάτης δεν παρέχει βοήθεια στις αρχές επιθεώρησης και σε άλλες αρχές επιβολής, όταν απαιτείται από τον νόμο·
- ι) ο παραβάτης παρεμποδίζει ενεργά επιθεωρήσεις, τελωνειακούς ελέγχους ή δραστηριότητες έρευνας, ή εκφοβίζει ή παρενοχλεί μάρτυρες ή καταγγέλλοντες.

⁵⁶ Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300/42).

⁵⁷ Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

Άρθρο 9

Ελαφρυντικές περιστάσεις

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι, σε σχέση με τα σχετικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, οι παρακάτω περιστάσεις είναι δυνατόν να θεωρούνται ελαφρυντικές περιστάσεις:

- α) ο παραβάτης επαναφέρει τη φύση στην προηγούμενη κατάστασή της·
- β) ο παραβάτης παρέχει στις διοικητικές ή δικαστικές αρχές πληροφορίες, τις οποίες δεν θα μπορούσαν άλλως να αποκτήσουν και οι οποίες βοηθούν τις εν λόγω αρχές:
 - i) να αναγνωρίσουν ή να προσαγάγουν ενώπιον της δικαιοσύνης τους υπόλοιπους παραβάτες·
 - ii) να εξεύρουν αποδεικτικά στοιχεία.

Άρθρο 10

Δέσμευση και δήμευση

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες αρχές τους είναι δυνατόν να δεσμεύουν ή να δημεύουν, ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με την οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁸, τα προϊόντα οποιουδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία και τα όργανα που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν κατά την τέλεσή του ή τη συμβολή στην τέλεσή του.

Άρθρο 11

Προθεσμίες παραγραφής ποινικών αδικημάτων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση προθεσμίας παραγραφής για επαρκές χρονικό διάστημα ύστερα από την τέλεση των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική διερεύνηση και δίωξη των εν λόγω ποινικών αδικημάτων και η αποτελεσματική δίκη και λήψη δικαστικής απόφασης.
2. Το κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η έρευνα, δίωξη, δίκη και λήψη δικαστικής απόφασης:
 - α) για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 και τιμωρούνται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα ετών, για περίοδο τουλάχιστον δέκα ετών από τη στιγμή που διαπράχθηκε το αδίκημα, όταν το αδίκημα θεωρείται αξιόποινο·
 - β) για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 και τιμωρούνται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι ετών, για περίοδο τουλάχιστον έξι ετών από τη στιγμή που διαπράχθηκε το αδίκημα, όταν τα αδικήματα θεωρούνται αξιόποινα·

⁵⁸ Οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 39).

- γ) για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 και τιμωρούνται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων ετών, για περίοδο τουλάχιστον τεσσάρων ετών από τη στιγμή που διαπράχθηκε το αδίκημα, όταν το αδίκημα θεωρείται αξιόποιο·
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν προθεσμία παραγραφής μικρότερη των δέκα ετών, αλλά όχι μικρότερη των τεσσάρων ετών, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζουν ότι η εν λόγω προθεσμία μπορεί να διακοπεί ή να ανασταλεί σε περίπτωση συγκεκριμένων πράξεων.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση:
- α) ποινής φυλάκισης σε περίπτωση ποινικού αδικήματος που τιμωρείται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα ετών, η οποία επιβάλλεται μετά από οριστική καταδίκη για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4, για τουλάχιστον δέκα έτη από την ημερομηνία της οριστικής καταδίκης·
- β) ποινής φυλάκισης σε περίπτωση ποινικού αδικήματος που τιμωρείται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι ετών, η οποία επιβάλλεται μετά από οριστική καταδίκη για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4, για τουλάχιστον έξι έτη από την ημερομηνία της οριστικής καταδίκης·
- γ) ποινής φυλάκισης σε περίπτωση ποινικού αδικήματος που τιμωρείται με ανώτατη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων ετών, η οποία επιβάλλεται μετά από οριστική καταδίκη για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4, για τουλάχιστον τέσσερα έτη από την ημερομηνία της οριστικής καταδίκης.

Οι συγκεκριμένες περίοδοι μπορεί να περιλαμβάνουν παρατάσεις της προθεσμίας παραγραφής λόγω διακοπής ή αναστολής.

Άρθρο 12

Δικαιοδοσία

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 όταν:
- α) το αδίκημα διαπράχθηκε, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στο έδαφός του·
- β) το αδίκημα διαπράχθηκε επί σκάφους ή αεροσκάφους εγγεγραμμένου στο νηολόγιό του ή υπό τη σημαία του·
- γ) η βλάβη προκλήθηκε στο έδαφός του·
- δ) ο παραβάτης είναι υπήκοός του ή άτομο που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφός του.
2. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με την απόφασή του να επεκτείνει τη δικαιοδοσία του για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 που έχουν διαπραχθεί εκτός του εδάφους του, όταν:
- α) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός του·
- β) το αδίκημα διαπράττεται εις βάρος υπηκόου του ή ατόμου που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφός του·

γ) το αδίκημα προκάλεσε σοβαρό κίνδυνο για το περιβάλλον στο έδαφός του.

Όταν ένα αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4 εμπίπτει στη δικαιοδοσία περισσότερων του ενός κρατών μελών, αυτά τα κράτη μέλη συνεργάζονται για να καθορίσουν ποιο κράτος μέλος θα ασκήσει ποινική διαδικασία. Κατά περίπτωση και σύμφωνα με το άρθρο 12 της απόφασης-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁵⁹, το ζήτημα παραπέμπεται στη Eurojust.

3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ) και δ), τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι η άσκηση της δικαιοδοσίας τους δεν υπόκειται στην προϋπόθεση ότι δίωξη μπορεί να κινηθεί μόνο κατόπιν καταγγελίας από το κράτος στο έδαφος του οποίου διαπράχθηκε το ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 13

Προστασία προσώπων που αναφέρουν περιβαλλοντικά αδικήματα ή συνδράμουν στην έρευνα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι η προστασία που παρέχεται βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 εφαρμόζεται στα πρόσωπα που αναφέρουν ποινικά αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 της παρούσας οδηγίας.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα πρόσωπα που αναφέρουν αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 της παρούσας οδηγίας και παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία ή άλλως συνεργάζονται στην έρευνα, τη δίωξη ή την εκδίκαση τέτοιου είδους αδικημάτων, λαμβάνουν την αναγκαία στήριξη και αρωγή στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Άρθρο 14

Δικαιώματα συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στις διαδικασίες

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σύμφωνα με το εθνικό νομικό τους σύστημα, τα μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού διαθέτουν τα απαιτούμενα δικαιώματα ώστε να παρίστανται σε διαδικασίες σχετικά με αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, για παράδειγμα ως πολιτική αγωγή.

Άρθρο 15

Πρόληψη

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, όπως εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, με στόχο τη μείωση των συνολικών περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων, την ευαισθητοποίηση του κοινού και τον περιορισμό του κινδύνου να καταστεί ο πληθυσμός θύμα περιβαλλοντικού ποινικού αδικήματος. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη δρουν σε συνεργασία με τους σχετικούς συμφεροντούχους.

Άρθρο 16

⁵⁹ Απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ L 328 της 15.12.2009, σ. 42).

Πόροι

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρχές που εντοπίζουν, διερευνούν, διώκουν ή εκδικάζουν περιβαλλοντικά αδικήματα διαθέτουν επαρκή αριθμό ειδικευμένου προσωπικού και επαρκείς οικονομικούς, τεχνικούς και τεχνολογικούς πόρους, όπως απαιτείται για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 17

Κατάρτιση

Με την επιφύλαξη της δικαστικής ανεξαρτησίας και των διαφορών στην οργάνωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης ανά την Ένωση, τα κράτη μέλη ζητούν από τους υπευθύνους για την κατάρτιση των δικαστών, των εισαγγελέων, των αστυνομικών, των δικαστικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων των αρμόδιων αρχών που συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες και έρευνες, να παράσχουν σε τακτά διαστήματα εξειδικευμένη κατάρτιση με βάση τους στόχους της παρούσας οδηγίας, η οποία αρμόζει στα καθήκοντα του εμπλεκόμενου προσωπικού και των αρχών.

Άρθρο 18

Ερευνητικά μέσα

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε αποτελεσματικά ερευνητικά μέσα, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις οργανωμένου εγκλήματος ή άλλων σοβαρών μορφών εγκληματικότητας, να είναι επίσης διαθέσιμα για τη διερεύνηση ή δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 19

Συντονισμός και συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών κράτους μέλους

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση κατάλληλων μηχανισμών συντονισμού και συνεργασίας σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο μεταξύ όλων των αρμόδιων αρχών τους που εμπλέκονται στην πρόληψη και την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων. Οι εν λόγω μηχανισμοί στοχεύουν τουλάχιστον στα εξής:

- α) εξασφάλιση κοινών προτεραιοτήτων και κατανόηση της σχέσης μεταξύ ποινικής και διοικητικής επιβολής·
- β) ανταλλαγή πληροφοριών για στρατηγικούς και επιχειρησιακούς σκοπούς·
- γ) διαβούλευση σε μεμονωμένες έρευνες·
- δ) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
- ε) συνδρομή σε ευρωπαϊκά δίκτυα επαγγελματιών που ασχολούνται με θέματα σχετικά με την καταπολέμηση περιβαλλοντικών αδικημάτων και συναφών παραβιάσεων,

η οποία μπορεί να λαμβάνει τη μορφή εξειδικευμένων συντονιστικών φορέων, μνημονίων συνεννόησης μεταξύ αρμόδιων αρχών, εθνικών δικτύων επιβολής του νόμου και κοινών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 20

Εθνική στρατηγική

1. Έως την [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία – εντός ενός έτους μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας], τα κράτη μέλη θεσπίζουν, δημοσιεύουν και εφαρμόζουν εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων, η οποία καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - α) τους στόχους και τις προτεραιότητες της εθνικής πολιτικής σε αυτόν τον τομέα αδικημάτων·
 - β) τους ρόλους και τις ευθύνες όλων των αρμόδιων αρχών που συμμετέχουν στην αντιμετώπιση αυτού του είδους αδικημάτων·
 - γ) τους τρόπους συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών·
 - δ) τη χρήση του διοικητικού και αστικού δικαίου για την αντιμετώπιση παραβάσεων που σχετίζονται με αδικήματα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·
 - ε) τους απαιτούμενους πόρους και τον τρόπο στήριξης της εξειδίκευσης των επαγγελματιών της επιβολής του νόμου·
 - στ) τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς για την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων·
 - ζ) τη συνδρομή σε ευρωπαϊκά δίκτυα που ασχολούνται με θέματα που σχετίζονται άμεσα με την καταπολέμηση περιβαλλοντικών αδικημάτων και συναφών παραβάσεων.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στρατηγική επανεξετάζεται και ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα 5 έτη, στο πλαίσιο προσέγγισης που βασίζεται στην ανάλυση κινδύνων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές εξελίξεις και τάσεις και οι συναφείς απειλές σχετικά με το περιβαλλοντικό έγκλημα.

Άρθρο 21

Συλλογή δεδομένων και στατιστικές

1. Τα κράτη μέλη συλλέγουν στατιστικά δεδομένα για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων τους στην καταπολέμηση των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων.
2. Τα στατιστικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - α) τον αριθμό των υποθέσεων περιβαλλοντικών εγκλημάτων που αναφέρθηκαν·
 - β) τον αριθμό των υποθέσεων περιβαλλοντικών εγκλημάτων που διερευνήθηκαν·
 - γ) τη μέση διάρκεια των ποινικών ερευνών για περιβαλλοντικά εγκλήματα·
 - δ) τον αριθμό των καταδικαστικών αποφάσεων για περιβαλλοντικά εγκλήματα·

- ε) τον αριθμό των φυσικών προσώπων που καταδικάστηκαν και τους επιβλήθηκαν κυρώσεις για περιβαλλοντικά εγκλήματα·
 - στ) τον αριθμό των νομικών προσώπων που τιμωρήθηκαν για περιβαλλοντικά εγκλήματα ή ισοδύναμα αδικήματα·
 - ζ) τον αριθμό των δικαστικών προσφυγών για περιβαλλοντικά εγκλήματα που απορρίφθηκαν·
 - η) τα είδη και τα επίπεδα των κυρώσεων που επιβάλλονται για περιβαλλοντικά εγκλήματα, μεταξύ άλλων ανά κατηγορία περιβαλλοντικών αδικημάτων σύμφωνα με το άρθρο 3.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την τακτική δημοσίευση ενοποιημένης επισκόπησης των στατιστικών στοιχείων τους.
 4. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν ετησίως στην Επιτροπή τα στατιστικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 σε τυποποιημένο μορφότυπο που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 22.
 5. Η Επιτροπή δημοσιεύει τακτικά έκθεση με βάση τα στατιστικά δεδομένα που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη. Η έκθεση δημοσιεύεται για πρώτη φορά τρία χρόνια μετά τον καθορισμό του τυποποιημένου μορφοτύπου που αναφέρεται στο άρθρο 22.

Άρθρο 22

Εκτελεστικές αρμοδιότητες

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του τυποποιημένου μορφοτύπου για τη διαβίβαση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 4. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 23 παράγραφος 2.
2. Για τους σκοπούς της διαβίβασης στατιστικών δεδομένων, ο τυποποιημένος μορφότυπος περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) κοινή ταξινόμηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων·
 - β) κοινή κατανόηση των μονάδων μέτρησης·
 - γ) κοινή κατανόηση των διαδικαστικών σταδίων (ανάκριση, δίωξη, δίκη) σε διαδικασίες κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος·
 - δ) κοινό μορφότυπο υποβολής στοιχείων.

Άρθρο 23

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
3. Εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης, και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 24

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως την [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία – εντός 18 μηνών μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας]. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.
2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 25

Αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή υποβάλλει, έως την [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία – δύο έτη μετά τη λήξη της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο], έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση της εν λόγω έκθεσης.
2. Κάθε δύο χρόνια από την [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία – ένα έτος μετά τη λήξη της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο], τα κράτη μέλη διαβιβάζουν εντός τριών μηνών στην Επιτροπή έκθεση η οποία περιλαμβάνει σύνοψη σχετικά με την εφαρμογή και τις δράσεις που έχουν αναληφθεί σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως 17, 19 και 20.
3. Έως την [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία – πέντε έτη μετά τη λήξη της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο], η Επιτροπή πραγματοποιεί αξιολόγηση του αντικτύπου της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 26

Αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/EK

Η οδηγία 2008/99/EK αντικαθίσταται όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, χωρίς να θίγονται οι υποχρεώσεις αυτών των κρατών μελών σχετικά με την προθεσμία μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, οι παραπομπές στην οδηγία 2008/99/EK νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία εξακολουθούν να δεσμεύονται από την οδηγία 2008/98/EK.

Άρθρο 27
Εφαρμογή της οδηγίας 2005/35/ΕΚ

Η οδηγία 2009/123/ΕΚ παύει να ισχύει στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην παρούσα οδηγία από την ημερομηνία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 28

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 29

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.
Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	44
1.1.	Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας	44
1.2.	Σχετικοί τομείς πολιτικής.....	44
1.3.	Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά:.....	44
1.4.	Στόχοι.....	44
1.4.1.	Γενικοί στόχοι.....	44
1.4.2.	Ειδικοί στόχοι.....	44
1.4.3.	Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.....	45
1.4.4.	Δείκτες επιδόσεων.....	45
1.5.	Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας	47
1.5.1.	Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας... ..	47
1.5.2.	Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την ενωσιακή παρέμβαση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.	49
1.5.3.	Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος	50
1.5.4.	Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ενδεχόμενες συνέργειες με άλλα κατάλληλα μέσα.....	51
1.5.5.	Αξιολόγηση των διάφορων διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ανακατανομής.....	52
1.6.	Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας.....	54
1.7.	Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης	54
2.	ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.....	55
2.1.	Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων	55
2.2.	Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου	55
2.2.1.	Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου.....	55
2.2.2.	Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους.....	56
2.2.3.	Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)	56
2.3.	Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας	56

3.	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	57
3.1.	Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται	57
3.2.	Εκτιμώμενες δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης στις πιστώσεις	58
3.2.1.	Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις επιχειρησιακές πιστώσεις	58
3.2.2.	Εκτιμώμενο αποτέλεσμα που χρηματοδοτείται με επιχειρησιακές πιστώσεις	61
3.2.3.	Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις διοικητικές πιστώσεις.	63
3.2.3.1.	Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους	64
3.2.4.	Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.....	66
3.2.5.	Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση.....	66
3.3.	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα.....	67

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Πρόταση οδηγίας σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και την τροποποίηση της οδηγίας 99/2008/ΕΚ

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής

Προστασία του περιβάλλοντος

Ποινικό δίκαιο

- Ποινική δικονομία
- Ουσιαστικό ποινικό δίκαιο

1.3. Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά:

νέα δράση

νέα δράση έπειτα από δοκιμαστικό σχέδιο / προπαρασκευαστική ενέργεια⁶⁰

την παράταση υφιστάμενης δράσης

συγχώνευση ή αναπροσανατολισμό μίας ή περισσότερων δράσεων προς άλλη/νέα δράση

1.4. Στόχοι

1.4.1. Γενικοί στόχοι

Πολιτική φιλοδοξία και κύριος στόχος της πρωτοβουλίας είναι να διασφαλιστεί καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και με τη βελτίωση του εντοπισμού, της διερεύνησης, της δίωξης και της επιβολής κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα. Η προβλεπόμενη νέα οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που τίθενται από το άρθρο 191 της ΣΛΕΕ, την Πράσινη Συμφωνία και τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα.

Δεδομένου ότι η παρούσα πρόταση αποτελεί αναθεώρηση προηγούμενης οδηγίας, ένας από τους κύριους στόχους της παρούσας πρότασης είναι η αντιμετώπιση των ελλείψεων και αδυναμιών της οδηγίας 2008/99/ΕΚ που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγησή της το 2019-2020.(σημ. του συντάκτη: «Ειδικός στόχος»).

1.4.2. Ειδικοί στόχοι

Ειδικός στόχος αριθ.

1. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ανίχνευσης, της διερεύνησης, της δίωξης και της επιβολής κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα με την επικαιροποίηση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας και τη βελτίωση της νομικής τεχνικής που χρησιμοποιείται για τον ορισμό του πεδίου εφαρμογής.

2. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ανίχνευσης, της διερεύνησης, της δίωξης και της επιβολής κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα με την αποσαφήνιση ή

⁶⁰ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

την εξάλειψη των απροσδιόριστων όρους που χρησιμοποιούνται στην τρέχουσα περιγραφή των περιβαλλοντικών ποινικών αδικημάτων.

3. Διασφάλιση ότι τα είδη και τα επίπεδα των κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα θα είναι αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και αναλογικά.

4. Ενθάρρυνση της διασυνοριακής έρευνας και δίωξης.

5. Βελτίωση της τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα μέσω της βελτιωμένης συλλογής και διάδοσης πληροφοριών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με την κλίμακα του περιβαλλοντικού εγκλήματος και τις προσπάθειες για την καταπολέμησή του.

6. Βελτίωση της συνολικής λειτουργικής αποτελεσματικότητας των εθνικών αλυσίδων επιβολής με στόχο την προώθηση του εντοπισμού, της έρευνας, της δίωξης και της επιβολής κυρώσεων για περιβαλλοντικά εγκλήματα.

1.4.3. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

Να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα που αναμένεται να έχει η πρόταση/πρωτοβουλία όσον αφορά τους/τις στοχευόμενους/-ες δικαιούχους/ομάδες.

Το κύριο αναμενόμενο αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας είναι η βελτίωση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος και η ενίσχυση της επιβολής σε εθνικό επίπεδο. Αναγνωρίζεται ότι το ποινικό δίκαιο αποτελεί την έσχατη λύση όταν άλλα μέτρα δεν είναι επαρκή για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης, κάτι που στην περίπτωση αυτή αποδεικνύεται απαραίτητο για την επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης.

Η οδηγία θα συμβάλλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εθνικών συστημάτων επιβολής του νόμου και επιβολής κυρώσεων σε σχέση με το περιβαλλοντικό έγκλημα και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού. Ακόμη και αν δεν είναι δυνατή η ποσοτική προσέγγιση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων της οδηγίας για τη συνολική προστασία του περιβάλλοντος, είναι δυνατή η ποιοτική προσέγγιση των αποτελεσμάτων μιας βελτιωμένης περιβαλλοντικής προστασίας στην οποία θα συμβάλλει η αναθεωρημένη οδηγία.

Η θέσπιση μιας αποτελεσματικότερης οδηγίας που οδηγεί σε καλύτερη επιβολή του νόμου από το ποινικό δίκαιο θα συμβάλλει στη βελτίωση του περιβάλλοντος μέσω της προληπτικής και αποτρεπτικής της δράσης. Όπου θεσπίζεται αποτελεσματικό σύστημα ποινικού δικαίου, το περιβαλλοντικό έγκλημα δεν αποδίδει καρπούς. Θα έχει επίσης άμεσες θετικές κοινωνικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη ζωή, υγεία και ευημερία. Η αναθεωρημένη οδηγία θα βελτιώσει τα εργαλεία για την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων και θα έχει επίσης θετικό οικονομικό αντίκτυπο. Ως εκ τούτου, θα συμβάλει στη μείωση των κερδών από περιβαλλοντικά εγκλήματα που εκτιμώνται παγκοσμίως μεταξύ 91 και 259 δισ. USD, τα οποία ζημιώνουν τις κοινωνίες μέσω της απώλειας φορολογικών εσόδων και της απώλειας εσόδων για τις επιχειρήσεις που τηρούν τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού και υπονομεύουν τη χρηστή διακυβέρνηση.

1.4.4. Δείκτες επιδόσεων

Να προσδιοριστούν οι δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου και των επιτευγμάτων

Η επιτυχία της παρούσας πρότασης δεν μπορούσε να μετρηθεί σε σχέση με μια σαφή βάση αναφοράς, καθώς δεν υπάρχουν επαρκείς συστηματικές πληροφορίες σχετικά με την κλίμακα του περιβαλλοντικού εγκλήματος και τις προσπάθειες

καταπολέμησής του στα επιμέρους κράτη μέλη. Οι τάσεις στο περιβαλλοντικό έγκλημα εξαρτώνται από την ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, τις νέες ευκαιρίες μέσω της ψηφιοποίησης και την αλληλεπίδραση των συστημάτων ποινικών κυρώσεων με τα συστήματα αστικών και διοικητικών κυρώσεων στα κράτη μέλη.

Για την παρακολούθηση της προόδου και της επιτυχίας της πρωτοβουλίας προτείνονται οι ακόλουθοι ποιοτικοί και ποσοτικοί δείκτες:

- συνολική βελτίωση της επιβολής του νόμου και της επιβολής κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα που αντικατοπτρίζεται στην αυξημένη συνεργασία, την εξειδίκευση, την καλύτερη κατάρτιση και την ανταλλαγή πληροφοριών·
- ο αριθμός των υποθέσεων περιβαλλοντικής νομοθεσίας που διερευνήθηκαν και διώχθηκαν επιτυχώς·
- ο αριθμός των καταδικαστικών αποφάσεων·
- το είδος και τα επίπεδα των επιβαλλόμενων κυρώσεων που πρέπει να καταστούν πιο αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές στην πράξη·
- αριθμός υπαλλήλων που έχουν εκπαιδευτεί σε θέματα που σχετίζονται με την αποτελεσματική αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος·
- ύπαρξη ή ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Η αξιολόγηση μέσω δεικτών της αποτελεσματικότητας της οδηγίας πρέπει να γίνει με βάση το γενικότερο πλαίσιο. Σήμερα, στα κράτη μέλη, λίγες μόνο υποθέσεις περιβαλλοντικού εγκλήματος έχουν ολοκληρωθεί με επιτυχία και τα επίπεδα κυρώσεων είναι πολύ χαμηλά. Δεν υπήρξαν ανοδικές τάσεις την τελευταία δεκαετία (βλ. εκτίμηση επιπτώσεων, ενότητα 1.2 – «αξιολόγηση της οδηγίας και τελική έκθεση αξιολόγησης»). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση σταθερών ανοδικών τάσεων σε περιβαλλοντικές υποθέσεις σε όλα τα κράτη μέλη, αυτό θα υποδείκνυε την αποτελεσματικότητα της οδηγίας. Δεδομένου ότι το περιβαλλοντικό έγκλημα αυξάνεται παγκοσμίως σε ποσοστό μεταξύ 5 και 7 % συνολικά, ένας αντίστοιχος ρυθμός αύξησης των επιτυχών ερευνών και καταδικαστικών αποφάσεων θεωρείται επιτυχία. Αντίστροφα, εάν —σε μεταγενέστερο στάδιο— οι περιβαλλοντικές υποθέσεις μειωθούν, αυτό μπορεί να υποδηλώνει ότι η οδηγία υπήρξε επιτυχής στην αποτροπή των εγκληματιών.

Δείκτες επιδόσεων

Οι παρακάτω διατάξεις παρέχουν προτάσεις δεικτών παρακολούθησης για κάθε ειδικό στόχο:

- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας
 - Δείκτης: Αριθμός ερευνών, διώξεων, καταδικαστικών αποφάσεων και προσφυγών που απορρίφθηκαν
 - Βάση αναφοράς: όπου υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες, δεν υπήρξαν ανοδικές τάσεις στα κράτη μέλη.
 - Επιτυχία: Σταθερές ανοδικές τάσεις σε κάθε κράτος μέλος. Ιδανικά αύξηση μεταξύ 5 και 7 % που αντιστοιχεί στον ρυθμό με τον οποίο

εκτιμάται ότι αυξάνεται κάθε χρόνο το περιβαλλοντικό έγκλημα.

- Ακριβέστερος ορισμός των τύπων περιβαλλοντικού εγκλήματος σύμφωνα με το άρθρο 3:
 - Δείκτης: όπως ανωτέρω
 - Βάση αναφοράς: όπως ανωτέρω
 - Επιτυχία: όπως ανωτέρω
- Προώθηση αποτελεσματικών, αποτρεπτικών και αναλογικών ειδών και επιπέδων κυρώσεων
 - Δείκτης: Επίπεδα χρηματικών προστίμων που επιβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα, επίπεδα ποινών φυλάκισης, επίπεδα χρηματικών προστίμων που επιβάλλονται σε νομικά πρόσωπα και είδη και αριθμός επικουρικών κυρώσεων που επιβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα.
 - Βάση αναφοράς: επί του παρόντος δεν υπάρχουν ή υπάρχουν πολύ λίγα και διάσπαρτα στατιστικά δεδομένα για τις κυρώσεις που επιβάλλονται στο περιβαλλοντικό έγκλημα. Τα διαθέσιμα δεδομένα και οι συνεντεύξεις με επαγγελματίες δείχνουν ότι οι κυρώσεις είναι πολύ χαμηλές για να είναι αποτρεπτικές.
 - Επιτυχία: Δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης, η επιτυχής εφαρμογή θα καταδείξει ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται χρησιμοποιούν ολόκληρο το φάσμα των διαθέσιμων ειδών και επιπέδων κυρώσεων. Οι επικουρικές κυρώσεις που επιβάλλονται θα πρέπει να δείχνουν ότι χρησιμοποιούνται όλα τα είδη κυρώσεων. Θα θέλαμε να εφαρμόζονται συστηματικά η αποκατάσταση των ζημιών και η στέρηση των κερδών.
- Αύξηση της διασυνοριακής συνεργασίας
 - Δείκτες: αριθμός περιβαλλοντικών υποθέσεων στις Eurojust και OLAF, αριθμός KOE στη Eurojust, αριθμός υποθέσεων/μηνυμάτων SIENA στην Ευρωπόλ και αριθμός επαφών με εθνικά σημεία επαφής που πρόκειται να εγκατασταθούν.
 - Βάση αναφοράς: το τρέχον επίπεδο επαγγελματικών δικτύων, Eurojust, OLAF, SIENA είναι γενικά χαμηλό.
 - Επιτυχία: θα ήταν η αύξηση της διασυνοριακής συνεργασίας που θα προκύψει από τα στοιχεία των Eurojust, OLAF και Ευρωπόλ. Το περιβαλλοντικό έγκλημα είναι η τέταρτη μεγαλύτερη κατηγορία εγκλήματος παγκοσμίως και, επομένως, ο αριθμός των περιβαλλοντικών υποθέσεων στις Ευρωπόλ και Eurojust θα πρέπει να αντιπροσωπεύει μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των υποθέσεων που χειρίζονται οι εν λόγω οργανισμοί.
- Αποτελεσματικότερη αλυσίδα επιβολής
 - Δείκτες: ίδιοι με τον 1ο στόχο με μία προσθήκη: ο αριθμός των κρατών μελών που έχουν γενικές στρατηγικές για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, ο αριθμός των κρατών μελών που διαθέτουν εξειδικευμένες μονάδες και δικαστικά τμήματα έρευνας και δίωξης, ο αριθμός των κρατών μελών που αύξησαν το προσωπικό επιβολής του νόμου και τον αριθμό των αστυνομικών, εισαγγελέων, δικαστών, τελωνειακών υπαλλήλων, διοικητικών επιθεωρητών που έχουν λάβει κατάρτιση.
 - Βάση αναφοράς: ίδια με τον 1ο στόχο
 - Επιτυχία: ίδια με τον 1ο στόχο

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Υπάρχουν τρία είδη αναγκών προς κάλυψη, τα οποία αντιστοιχούν στους βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους.

Βραχυπρόθεσμη κάλυψη αναγκών:

1. Καθορισμός ελάχιστων προτύπων σχετικά με τη συλλογή στατιστικών δεδομένων
2. Τα κράτη μέλη μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο εντός 18 μηνών.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι συμπεριφορές που παρατίθενται στο άρθρο 3 της πρότασης αποτελούν ποινικό αδίκημα, όταν είναι παράνομες και εφόσον είναι εσκεμμένες ή οφείλονται σε βαριά αμέλεια.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να ποινικοποιούνται τα συναφή με το περιβαλλοντικό έγκλημα αδικήματα.
4. Τα κράτη μέλη καθορίζουν κυρώσεις που σχετίζονται με περιβαλλοντικά εγκλήματα για φυσικά και νομικά πρόσωπα.
5. Τα κράτη μέλη καθορίζουν επιβαρυντικές και ελαφρυντικές περιστάσεις για τα περιβαλλοντικά εγκλήματα.
6. Τα κράτη μέλη καθορίζουν ερευνητικά μέσα.
7. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που αναφέρονται στην πρόταση.
8. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τον συντονισμό και τη συνεργασία σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο μεταξύ όλων των αρμόδιων αρχών που εμπλέκονται στην πρόληψη και την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.
9. Τα κράτη μέλη ορίζουν εθνικό σημείο επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι αυτά τα εθνικά σημεία επαφής είναι συνδεδεμένα με το [σύστημα e-EDES] και διαθέτουν διαδικασίες ώστε να αντιμετωπίζονται αμέσως τα επείγοντα αιτήματα βοήθειας. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή και τη Eurojust σχετικά με το σημείο επαφής που έχουν ορίσει. Επικαιροποιούν αυτές τις πληροφορίες, όταν κρίνεται αναγκαίο. Η Επιτροπή πληροφορεί σχετικά τα λοιπά κράτη μέλη.
10. Τα κράτη μέλη παρέχουν σε κάθε αναγνωρισμένη ομάδα, ίδρυμα ή ένωση που, σύμφωνα με το καταστατικό της, αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος, το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο υποθέσεων σχετικά με αδικήματα που αναφέρονται στην πρόταση.
11. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, όπως εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, με στόχο τη μείωση του συνολικού περιβαλλοντικού εγκλήματος, την ευαισθητοποίηση του κοινού και τον περιορισμό του κινδύνου να καταστεί θύμα περιβαλλοντικού εγκλήματος. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη δρουν σε συνεργασία με συμφεροντούχους.

Μεσοπρόθεσμες απαιτήσεις:

- Με την επιφύλαξη των κανόνων περί διασυνοριακής συνεργασίας και αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις, τα κράτη μέλη, η Eurojust, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η Επιτροπή (OLAF) συνεργάζονται μεταξύ τους, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, για την καταπολέμηση των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3, 3α και 4.
- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπάλληλοι που εντοπίζουν, διερευνούν, διώκουν ή εκδικάζουν περιβαλλοντικά αδικήματα, όπως δικαστές, εισαγγελείς, αστυνομικοί, δικαστικοί και το προσωπικό των αρμόδιων αρχών, λαμβάνουν τακτική εξειδικευμένη κατάρτιση που αρμόζει στα καθήκοντά τους.
- Με την επιφύλαξη της δικαστικής ανεξαρτησίας και των διαφορών στην οργάνωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης ανά την Ένωση, τα κράτη μέλη ζητούν από τους υπευθύνους για την κατάρτιση των δικαστών, των εισαγγελέων, των αστυνομικών, των δικαστικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων των αρμόδιων αρχών που συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες και έρευνες, να παράσχουν κατάλληλη εκπαίδευση λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της παρούσας οδηγίας.
- Εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος και λαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση της τακτικής αξιολόγησης και επικαιροποίησής της.
- Τα κράτη μέλη συλλέγουν συστηματικά, αξιόπιστα και ενημερωμένα στατιστικά δεδομένα για το περιβαλλοντικό έγκλημα από κάθε αρμόδια αρχή με σκοπό να καθίσταται δυνατή η συνεπής και συνεκτική σύγκριση και ανάλυση των σχετικών πληροφοριών.
- Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, σε ετήσια βάση, τα δεδομένα που συλλέγουν δυνάμει της παραγράφου 1.
- Η Επιτροπή διασφαλίζει τη δημοσίευση και υποβολή στους αρμόδιους εξειδικευμένους οργανισμούς και λοιπά όργανα της Ένωσης ενοποιημένης ανασκόπησης των στατιστικών εκθέσεων και των εθνικών στρατηγικών εφαρμογής.

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις:

- Η Επιτροπή υποβάλλει, εντός δύο ετών από τη λήξη της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση της εν λόγω έκθεσης.
- Η Επιτροπή, εντός πέντε ετών από τη λήξη της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, θα διενεργήσει αξιολόγηση των επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας στην προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση της εν λόγω

- 1.5.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την ενωσιακή παρέμβαση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Λόγοι για ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο (εκ των προτέρων)

Η υφιστάμενη οδηγία αποσκοπούσε στην παροχή εναρμονισμένου πλαισίου για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων σε ολόκληρη την Ένωση και τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας. Ωστόσο, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην έκθεση αξιολόγησης, παρά την πρόοδο ως προς τη δημιουργία ενός κοινού συνόλου ορισμών για τα περιβαλλοντικά εγκλήματα σε ολόκληρη την ΕΕ και την πρόβλεψη πιο αποτρεπτικών επιπέδων κυρώσεων, τα κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να εναρμονίσουν με δική τους πρωτοβουλία τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται το περιβαλλοντικό έγκλημα εντός του περιθωρίου ελιγμών που τους αφήνει η οδηγία. Ομοίως, τα ανεπαρκή επίπεδα κυρώσεων σε ορισμένα κράτη μέλη παρεμποδίζουν την ύπαρξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ και την εφαρμογή νομικών πράξεων αμοιβαίας αναγνώρισης (όπως το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας).

Παρά την οδηγία, ο αριθμός των διασυνοριακών ερευνών και καταδικών στην ΕΕ για περιβαλλοντικό έγκλημα δεν αυξήθηκε σημαντικά. Αντιθέτως, στο μεταξύ, το περιβαλλοντικό έγκλημα αυξάνεται με ετήσιους ρυθμούς από 5 % έως 7 % παγκοσμίως, προκαλώντας μόνιμες βλάβες στους οικοτόπους, τα είδη, την υγεία των πολιτών και τα έσοδα κυβερνήσεων και επιχειρήσεων.

Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία της Ένωσης (εκ των υστέρων)

Με τη θέσπιση μιας αποτελεσματικότερης οδηγίας, η ΕΕ μπορεί να παράσχει το εναρμονισμένο πλαίσιο για την κοινή κατανόηση των ορισμών των περιβαλλοντικών εγκλημάτων και για αποτελεσματική πρόσβαση σε διασυνοριακά ερευνητικά μέσα. Προσφέροντας περισσότερη σαφήνεια ως προς τους νομικούς ορισμούς και μέσω της προσέγγισης των επιπέδων κυρώσεων, αλλά και προβλέποντας εργαλεία και υποχρεώσεις για τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, η αναθεωρημένη οδηγία θα δημιουργήσει δικαιότερους όρους ανταγωνισμού με ισοδύναμη ποινική προστασία για το περιβάλλον σε ολόκληρη την ΕΕ και θα διευκολύνει τη διασυνοριακή συνεργασία σε έρευνες και διώξεις. Διευκολύνοντας τις διασυνοριακές έρευνες, διώξεις και καταδίκες, η δράση της ΕΕ θα παράσχει σαφή προστιθέμενη αξία για την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων που έχουν συνήθως διακρατικές διαστάσεις σε σύγκριση με όσα μπορούν να επιτύχουν τα κράτη μέλη ενεργώντας μόνα τους.

Δεδομένου ότι το περιβαλλοντικό έγκλημα υπονομεύει συχνά τις νόμιμες επιχειρήσεις που καταβάλλουν φόρους, οι οποίες μοιράζονται ένα άγνωστο αλλά πιθανώς μεγάλο μερίδιο της ετήσιας παγκόσμιας ζημίας που σχετίζεται με το περιβαλλοντικό έγκλημα και εκτιμάται μεταξύ 91 και 259 δισ. USD, η θέσπιση αποτελεσματικού νομοθετικού πλαισίου για το περιβαλλοντικό έγκλημα στην ΕΕ θα έχει αποτελέσματα και στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς της ΕΕ. Χωρίς ανάλογη

νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε κράτη μέλη με περιορισμένους ορισμούς των περιβαλλοντικών εγκλημάτων ή με επιεική καθεστώτα επιβολής μπορεί να έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των εταιρειών που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη με αυστηρότερο νομικό πλαίσιο.

Η αποτελεσματική πολιτική σε επίπεδο ΕΕ για το περιβαλλοντικό έγκλημα μπορεί επίσης να ωφελήσει άλλους στόχους πολιτικής της ΕΕ. Τα περιβαλλοντικά εγκλήματα συνδέονται συχνά με άλλες μορφές εγκλήματος, όπως η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η τρομοκρατία, η φορολογική απάτη, η πλαστογραφία ή άλλες μορφές οργανωμένου εγκλήματος κατά των οποίων η ΕΕ έχει θεσπίσει ποικίλα νομοθετικά μέτρα τα τελευταία χρόνια. Η θέσπιση αποτελεσματικότερης ενωσιακής νομοθεσίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα θα συμβάλλει προς την κατεύθυνση της θεμελίωσης αποτελεσματικών στρατηγικών επιβολής του ποινικού νόμου, σε επίπεδο ΕΕ αλλά και σε εθνικό επίπεδο, οι οποίες θα αντιμετωπίζουν όλες τις σχετικές πτυχές εγκληματικής αλληλεπίδρασης.

1.5.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Δεδομένου ότι η παρούσα πρόταση συνίσταται σε αναθεώρηση προηγούμενης οδηγίας, τα διδάγματα που αντλήθηκαν από παρόμοιες εμπειρίες στο παρελθόν επικεντρώνονται κυρίως στα μειονεκτήματα και τα οφέλη της προηγούμενης αυτής οδηγίας. Σε αυτόν τον βαθμό, η Επιτροπή διεξήγαγε αξιολόγηση της οδηγίας την περίοδο 2019/2020. Η εν λόγω έκθεση διαπίστωσε ότι η οδηγία είχε προστιθέμενη αξία εφόσον καθόριζε για πρώτη φορά κοινό νομικό πλαίσιο για τα περιβαλλοντικά ποινικά αδικήματα και απαιτούσε αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις.

Ωστόσο, η οδηγία δεν είχε ιδιαίτερα αποτελέσματα στην πράξη, δηλαδή ο αριθμός των υποθέσεων περιβαλλοντικού εγκλήματος που διερευνήθηκαν με επιτυχία και είχαν ως αποτέλεσμα καταδικαστικές αποφάσεις παρέμεινε σε πολύ χαμηλό επίπεδο και, γενικά, δεν παρουσίασε σημαντικές ανοδικές τάσεις τα 10 τελευταία χρόνια.

Επιπλέον, τα επίπεδα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν ήταν πολύ χαμηλά για να είναι αποτρεπτικά και δεν υπήρχε συστηματική διασυνοριακή συνεργασία.

Η έλλειψη αποτελεσματικότητας της οδηγίας στην πράξη οφείλεται εν μέρει στον γενικό χαρακτήρα των διατάξεών της. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από τις περιορισμένες αρμοδιότητες του νομοθέτη της ΕΚ στον τομέα του ποινικού δικαίου υπό τις προ της Λισαβόνας συνθήκες, οι οποίες δεν επέτρεπαν να υπεισέλθει σε περισσότερες λεπτομέρειες, ιδίως όσον αφορά τις κυρώσεις.

Επιπλέον, η ανεπαρκής επιβολή στα κράτη μέλη συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι η οδηγία δεν έχει ιδιαίτερα αποτελέσματα στην πράξη. Η αξιολόγηση διαπίστωσε σημαντικά κενά επιβολής του νόμου σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής (αστυνομία, εισαγγελία και ποινικά δικαστήρια). Οι ελλείψεις στα κράτη μέλη αφορούν, μεταξύ άλλων, την έλλειψη πόρων, εξειδικευμένης γνώσης, ευαισθητοποίησης και ιεράρχησης προτεραιοτήτων, συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και την έλλειψη γενικών εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος που να αφορούν όλα τα επίπεδα της αλυσίδας επιβολής του νόμου, αλλά και διεπιστημονικής προσέγγισης. Επιπλέον, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ της επιβολής του διοικητικού και ποινικού δικαίου και των διαύλων επιβολής κυρώσεων συχνά παρακωλύει την αποτελεσματικότητα.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι η έλλειψη αξιόπιστων, ακριβών και πλήρων στατιστικών δεδομένων για τις διαδικασίες κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος στα κράτη μέλη, πέραν των εμποδίων που έθεσε στην αξιολόγηση της Επιτροπής, δεν επιτρέπει στους εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής και τους επαγγελματίες να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα των μέτρων τους.

1.5.4. Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ενδεχόμενες συνέργειες με άλλα κατάλληλα μέσα

Η προτεινόμενη οδηγία για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου που τροποποιεί την οδηγία 99/2008/ΕΚ είναι συνεπής με την ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία, όπου αναφέρεται ξεκάθαρα ότι «Η Επιτροπή θα προωθήσει επίσης τη δράση της ΕΕ, των κρατών μελών της και της διεθνούς κοινότητας για την ενίσχυση των προσπαθειών κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος», αλλά και με τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, όπου στο παράρτημα της ανακοίνωσης αναφέρεται η δυνατότητα αναθεώρησης και τροποποίησης της προηγούμενης οδηγίας. Τον Ιούλιο του 2021 η Επιτροπή υπέβαλε δέσμη μέτρων με συγκεκριμένες προτάσεις για μια Πράσινη Νέα Συμφωνία, με στόχο να μειωθούν οι εκπομπές κατά 55 % έως το 2030 και να καταστεί η Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη έως το 2050. Το ποινικό δίκαιο αποτελεί μέρος μόνο της συνολικότερης αυτής στρατηγικής της ΕΕ για την προστασία και τη βελτίωση της κατάστασης του περιβάλλοντος, κάτι που συνιστά προτεραιότητα για την τρέχουσα Επιτροπή. Η ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία και η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα καθορίζουν μια ολόκληρη σειρά μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος που θα συναπαρτίζουν μια ολιστική προσέγγιση και θα ενισχύουν και θα επηρεάζουν το ένα το άλλο. Τα μέτρα ποινικού δικαίου θα αποτελούν την έσχατη λύση όταν τα υπόλοιπα μέτρα δεν θα επαρκούν για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης.

Η πρόταση συνάδει επίσης με τα εξής:

- το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας άγριων ειδών, με στόχο τη βελτίωση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης στον τομέα της εμπορίας άγριων ειδών·
- την έκθεση αξιολόγησης απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην ΕΕ (SOCTA) 2021, σύμφωνα με την οποία το «περιβαλλοντικό έγκλημα» συγκαταλέγεται στις βασικές απειλές που αντιμετωπίζει η ΕΕ όσον αφορά το έγκλημα και, ως εκ τούτου, συμπεριλαμβάνεται στην EMPACT 2022-2025·
- τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, που καλύπτει την περίοδο 2021-2025 και υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον Απρίλιο του 2021, στην οποία το περιβαλλοντικό έγκλημα μνημονεύεται ως μία από τις μελλοντικές προτεραιότητες της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος από την ΕΕ.

Οι στόχοι της παρούσας πρότασης υποστηρίζονται από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, το οποίο δίδει ιδιαίτερη προσοχή στη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων για την προστασία του περιβάλλοντος. Θα υπάρξουν ορισμένες συνέργειες με προϋπάρχοντα προγράμματα. Παράδειγμα αποτελούν οι δραστηριότητες κατάρτισης που προκύπτουν από την πρόταση, οι περισσότερες εκ των οποίων υπάρχουν ήδη και παρέχονται από τη CEPOL, από την κατάρτιση του Frontex για την επιβολή του νόμου και από διάφορα επαγγελματικά δίκτυα όπως τα EJTN και ERA για τον δικαστικό κλάδο. Οι οργανισμοί αυτοί επωφελούνται ήδη από τον προϋπολογισμό

της ΕΕ μέσω του προγράμματος Life, του TEA ή του προγράμματος «Αστυνομία και Δικαιοσύνη» και ήδη παρέχουν κατάρτιση για το περιβαλλοντικό δίκαιο.

1.5.5. Αξιολόγηση των διάφορων διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ανακατανομής

Προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες υποχρεώσεις της πρότασης, όπως η παρακολούθηση της κατάστασης, η ενίσχυση της κατάρτισης, η παροχή κάποιας καθοδήγησης και η ευαισθητοποίηση, η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλλει επιπλέον προσπάθεια. Οι εν λόγω προσπάθειες θα βασιστούν στη ΓΔ JUST και τη ΓΔ ENV, καθώς τα περισσότερα από τα καθήκοντα που απαριθμούνται παρακάτω θα απαιτήσουν κάποια διαχείριση χρόνου και κάποιο επιπλέον κόστος.

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης/προτοβουλίας

περιορισμένη διάρκεια

- με ισχύ από [ΗΗ/ΜΜ]ΕΕΕΕ έως [ΗΗ/ΜΜ]ΕΕΕΕ
- Δημοσιονομικές επιπτώσεις από το ΕΕΕΕ έως το ΕΕΕΕ για πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και από το ΕΕΕΕ έως το ΕΕΕΕ για πιστώσεις πληρωμών.

απεριόριστη διάρκεια

- Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το 2022 έως το 2025,
- και στη συνέχεια πλήρης εφαρμογή.

1.7. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης⁶¹

Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

- από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης

- από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

- Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

- Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

- σε τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει
- σε διεθνείς οργανισμούς και στις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)
- στην ΕΤΕπ και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
- στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού
- σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου
- σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις
- σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις
- σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη
- *Αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».*

Παρατηρήσεις

⁶¹ Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, καθώς και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό, είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EL/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

Η παρούσα πρόταση προσδιορίζει αρκετούς κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων. Καταρχάς, μετά το τέλος της περιόδου μεταφοράς, η Επιτροπή θα χρειαστεί να συντάξει έκθεση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη μετέφεραν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο. Επιπλέον, πέντε χρόνια μετά τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, θα χρειαστεί να συντάξει μια ακόμη έκθεση σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αναθεωρημένης οδηγίας και να εντοπίσει ευκαιρίες για την ενίσχυσή της. Αυτές οι δύο εκθέσεις αποτελούν τη βάση των κανόνων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στην πρόταση.

Επιπλέον, η Επιτροπή εκδίδει ανά διετία έκθεση σχετικά με τα δεδομένα που συλλέγονται και διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη.

2.2. Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Λαμβανομένου υπόψη ότι η πρόταση επηρεάζει το έργο της Επιτροπής, και πιο συγκεκριμένα το έργο της ΓΔ JUST και της ΓΔ ENV, ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα εκτελεστεί υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης.

Σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ο προϋπολογισμός εκτελείται βάσει αποτελεσματικού και αποδοτικού εσωτερικού ελέγχου.

Όσον αφορά τους ελέγχους, η ΓΔ JUST και η ΓΔ ENV υπόκεινται σε:

- εσωτερικό έλεγχο από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής·
- εξωτερικούς ανεξάρτητους ελέγχους από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ)·
- ετήσια απαλλαγή που χορηγείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·
- πιθανές διοικητικές έρευνες που διεξάγει η OLAF·
- ένα περαιτέρω επίπεδο ελέγχου και λογοδοσίας από τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή.

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Δεν έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένοι κίνδυνοι σε αυτό το στάδιο.

2.2.3. Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)

Σύμφωνα με τις οδηγίες των κεντρικών υπηρεσιών της Επιτροπής, το κόστος των ελέγχων σε επίπεδο Επιτροπής εκτιμάται με βάση το κόστος των διαφόρων σταδίων ελέγχου. Η συνολική αξιολόγηση για κάθε τρόπο διαχείρισης προκύπτει από τον λόγο μεταξύ όλων αυτών των δαπανών και του συνολικού ποσού που καταβάλλεται μέσα στο έτος για τον σχετικό τρόπο διαχείρισης.

Ο λόγος του κόστους του ελέγχου προς την καταβολή των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης δηλώνεται από την Επιτροπή. Σύμφωνα με την ΕΕΔ 2020 της ΓΔ JUST, ο λόγος αυτός όσον σε επίπεδο άμεσων δαπανών - προμηθειών ανήλθε σε 10,45 %. Σύμφωνα με την ΕΕΔ 2020 της ΓΔ ENV, ο λόγος αυτός ανήλθε σε 1,55 %.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Η ΕΕΔ αφορά τις δαπάνες προσωπικού και τις προμήθειες, και εφαρμόζονται τυποποιημένοι κανόνες για το συγκεκριμένο είδος δαπανών.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

- Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός	ΔΠ/ΜΔΠ ⁶²	χωρών ΕΖΕΣ ⁶³	υποψηφίων για ένταξη χωρών ⁶⁴	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού
2	Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
7	Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

- Νέες γραμμές του προϋπολογισμού των οποίων έχει ζητηθεί η δημιουργία

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός	ΔΠ/ΜΔΠ	χωρών ΕΖΕΣ	υποψηφίων για ένταξη χωρών	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού
	[XX.YY.YY.YY]		ΝΑΙ/ΟΧ I	ΝΑΙ/ΟΧΙ	ΝΑΙ/ΟΧ I	ΝΑΙ/ΟΧΙ

⁶² ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

⁶³ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

⁶⁴ Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφια μέλη της ΕΕ από τα Δυτικά Βαλκάνια

3.2. Εκτιμώμενες δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης στις πιστώσεις

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις επιχειρησιακές πιστώσεις

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω.

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	2	Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες
---	---	---------------------------------

ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών			Έτος 2025 ⁶⁵	Έτος 2026	Έτος 2027	Έτος N+4	Na εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
• Επιχειρησιακές πιστώσεις										
Προώθηση της δικαστικής συνεργασίας	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)	0,350 000							0,350 000
	Πληρωμές	(2α)	0,350 000							0,350 000
Γραμμή του προϋπολογισμού	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1β)								
	Πληρωμές	(2β)								
Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων ⁶⁶										
Γραμμή του προϋπολογισμού			(3)							
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για τη ΓΔ Δικαιοσύνης και			Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1α+1 β +3	0,350 000					0,350 000

⁶⁵ Το έτος N είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας. Να αντικατασταθεί το «N» με το αναμενόμενο πρώτο έτος εφαρμογής (για παράδειγμα: 2021). Το ίδιο και για τα επόμενα έτη.

⁶⁶ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρόην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

Καταναλωτών	Πληρωμές	=2α+2 β +3	0,350 000								
--------------------	----------	------------------	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

• ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)									
	Πληρωμές	(5)									
• ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων		(6)									
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ <...> του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6									
	Πληρωμές	=5+ 6									

Αν η πρόταση/προτοβουλία επηρεάζει περισσότερους του ενός επιχειρησιακούς τομείς, επαναλάβετε το ανωτέρω τμήμα:

• ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων (όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)									
	Πληρωμές	(5)									
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων (όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς)		(6)									
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων των ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 6 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ποσό αναφοράς)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6									
	Πληρωμές	=5+ 6									

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	7	Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση
---	----------	----------------------------

Αυτό το τμήμα πρέπει να συμπληρωθεί με «στοιχεία διοικητικού χαρακτήρα του προϋπολογισμού» τα οποία θα εισαχθούν, πρώτα, στο [παράρτημα του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου](#) (παράρτημα V του εσωτερικού κανονισμού), που τηλεφορτώνεται στο DECIDE για διυπηρεσιακή διαβούλευση.

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		Έτος 2025	Έτος 2026	Έτος 2027	Έτος N+3	Na εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών									
• Ανθρώπινοι πόροι		0,105 048	0,022 109	0,022 109					0,149 266
• Άλλες διοικητικές δαπάνες									
ΣΥΝΟΛΟ ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών	Πιστώσεις	0,105 048	0,022 109	0,022 109					0,149 266
ΓΔ Περιβάλλοντος									
• Ανθρώπινοι πόροι		0,105 048	0,022 109	0,022 109					0,149 266
• Άλλες διοικητικές δαπάνες									
ΣΥΝΟΛΟ ΓΔ Περιβάλλοντος	Πιστώσεις	0,105 048	0,022 109	0,022 109					0,149 266
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)	0,210 096	0,044 218	0,044 218					0,298 532

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		Έτος 2025	Έτος 2026	Έτος 2027	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων των ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	0,560 096	0,044 218	0,044 218					0,648 532
	Πληρωμές	0,560 096	0,044 218	0,044 218					0,648 532

3.2.2. Εκτιμώμενο αποτέλεσμα που χρηματοδοτείται με επιχειρησιακές πιστώσεις

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Να προσδιοριστούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα ↓			Έτος 2025	Έτος 2026	Έτος 2027	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)								ΣΥΝΟΛΟ					
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ																			
	Είδος ⁶⁷	Μέσο κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Όχι	Κόστος	Συνολικός αριθ.	Συνολικό κόστος
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 5 ⁶⁸ Βελτίωση της τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα μέσω βελτιωμένης συλλογής και διάδοσης στατιστικών δεδομένων.																				

⁶⁷ Τα αποτελέσματα είναι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν (π.χ.: αριθμός ανταλλαγών φοιτητών που θα χρηματοδοτηθούν, αριθμός χλμ. οδών που θα κατασκευαστούν κ.λπ.).

⁶⁸ Όπως περιγράφεται στο σημείο 1.4.2. «Ειδικό στόχοι ...»

ειδικός στη συλλογή στατιστικών δεδομένων για τον καθορισμό ελάχιστων προτύπων και την παρουσίαση			0,111 297														0,111 297
διατήρηση των προτύπων			0,016 582	0,016 582	0,016 582												0,049 746
Ανά διετία έκθεση της ΕΕ για τα δεδομένα των κρατών μελών			0,027 636	0,027 636	0,027 636												0,082 908
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 1			0,155 515	0,044 218	0,044 218												0,243 951
Παρακολούθηση της οδηγίας																	
Ανάδοχος για την εκπόνηση της μελέτης σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο από τα κράτη μέλη			0,350														
Προσωπικό της Επιτροπής για την επανεξέταση και διαχείριση της μελέτης του αναδόχου			0,054 581														
Μερικό σύνολο για την παρακολούθηση της οδηγίας			0,404 581														0,404 581

ΣΥΝΟΛΑ		0,560 096		0,044 218		0,044 218											0,648 532
--------	--	--------------	--	--------------	--	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------

3.2.3. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις διοικητικές πιστώσεις

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	Έτος 2025	Έτος 2026	Έτος 2027	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	ΣΥΝΟΛΟ
--	--------------	--------------	--------------	-------------	--	--------

TOMEAS 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι	0,210 096	0,044 218	0,044 218					0,298 532
Άλλες διοικητικές δαπάνες								
Μερικό σύνολο του TOMEA 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	0,210 096	0,044 218	0,044 218					0,298 532

Εκτός του TOMEA 7⁶⁹ of the multiannual financial framework								
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες διοικητικές δαπάνες								
Μερικό σύνολο εκτός του TOMEA 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								

ΣΥΝΟΛΟ	0,210 096	0,044 218	0,044 218					0,298 532
---------------	------------------	------------------	------------------	--	--	--	--	------------------

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για ανθρώπινους πόρους και άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα θα καλυφθούν από τις πιστώσεις της ΓΔ που έχουν ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχουν ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ, οι οποίες θα συμπληρωθούν, αν χρειαστεί, με τυχόν πρόσθετα κονδύλια που μπορεί να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

⁶⁹ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «BA»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.3.1. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

	Έτος 2025	Έτος 2026	Έτος 2027	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)		
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπάλληλων)							
20 01 02 01 (στην έδρα και στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής)	2	1	1				
20 01 02 03 (στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)							
01 01 01 01 (έμμεση έρευνα)							
01 01 01 11 (άμεση έρευνα)							
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)							
• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΠΠΑ)⁷⁰							
20 02 01 (AC, END, INT από το συνολικό κονδύλιο)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT και JPD στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)							
XX 01 xx yy zz⁷¹	- στην έδρα:						
	- στις αντιπροσωπείες της ΕΕ						
01 01 01 02 (AC, END, INT — έμμεση έρευνα)							
01 01 01 12 (AC, END, INT — άμεση έρευνα)							
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)							
ΣΥΝΟΛΟ	2⁷²	1	1				

XX είναι ο σχετικός τομέας πολιτικής ή ο σχετικός τίτλος του προϋπολογισμού.

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακαταναμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ, το οποίο θα συμπληρωθεί, αν χρειαστεί, με τυχόν πρόσθετους πόρους που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	<p>Έτος 2025:</p> <p>Ειδικός στόχος αριθ. 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφάπαξ δαπάνες: υπάλληλος της Επιτροπής ειδικός στη συλλογή στατιστικών δεδομένων, ιδανικά στις στατιστικές για την εγκληματικότητα, για τον καθορισμό ελάχιστων προτύπων και την κατάρτιση του μορφωτικού υποβολής στοιχείων για τα κράτη μέλη που θα τους παρέχει τη δυνατότητα να υποβάλλουν στατιστικά δεδομένα με εναρμονισμένο τρόπο. Αυτή η εργασία θα εκτελεστεί σε 162 ημέρες. • Επαναλαμβανόμενες δαπάνες: υπάλληλος της Επιτροπής ειδικός στη
--------------------------------	--

⁷⁰ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

⁷¹ Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «BA»).

⁷² Αυτά τα στοιχεία του ΠΠΑ ισχύουν όχι για ολόκληρο το έτος, αλλά μόνο για 7 μήνες ετησίως.

	<p>συλλογή στατιστικών δεδομένων, ιδανικά στις στατιστικές για την εγκληματικότητα, για την τήρηση των δεδομένων και τη σύνταξη ανά διετία έκθεσης σχετικά με τα δεδομένα που προέρχονται από τα κράτη μέλη. Αυτή η εργασία θα εκτελείται σε 64 ημέρες ετησίως, αρχής γενομένης το 2025.</p> <p>Υποβολή έκθεσης σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφάπαξ δαπάνες: υπάλληλος της Επιτροπής που θα διαχειριστεί και θα επανεξετάσει τη μελέτη του αναδόχου και, επιπλέον, θα εκπονήσει το έγγραφο εργασίας της έκθεσης αξιολόγησης που θα εκδοθεί. Αυτή η εργασία θα εκτελεστεί σε 79 ημέρες το 2025. <p>Αρχής γενομένης το 2025 και στη συνέχεια ετησίως:</p> <p>Ειδικός στόχος αριθ. 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαναλαμβανόμενες δαπάνες: υπάλληλος της Επιτροπής ειδικός στη συλλογή στατιστικών δεδομένων, ιδανικά στις στατιστικές για την εγκληματικότητα, για την τήρηση των δεδομένων και τη σύνταξη ανά διετία έκθεσης σχετικά με τα δεδομένα που προέρχονται από τα κράτη μέλη. Αυτή η εργασία θα εκτελείται σε 64 ημέρες ετησίως, αρχής γενομένης το 2025
Εξωτερικό προσωπικό	

3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

- Η πρόταση/πρωτοβουλία είναι συμβατή με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.
- συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση του αδιάθετου περιθωρίου στο πλαίσιο του αντίστοιχου τομέα του ΠΔΠ και/ή τη χρήση ειδικών μηχανισμών, όπως ορίζεται στον κανονισμό για το ΠΔΠ.

Να εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού, τα αντίστοιχα ποσά και οι μηχανισμοί που προτείνεται να χρησιμοποιηθούν.

- συνεπάγεται την αναθεώρηση του ΠΔΠ.

Να εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού, καθώς και τα αντίστοιχα ποσά.

3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

- δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους
- προβλέπει τη συγχρηματοδότηση από τρίτους που εκτιμάται κατωτέρω:

Πιστώσεις σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	Έτος N ⁷³	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			Σύνολο
Προσδιορισμός του φορέα συγχρηματοδότησης								
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτούμενων πιστώσεων								

⁷³ Το έτος N είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας. Να αντικατασταθεί το «N» με το αναμενόμενο πρώτο έτος εφαρμογής (για παράδειγμα: 2021). Το ίδιο και για τα επόμενα έτη.

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.
- Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:
 - στους ιδίους πόρους
 - στα λοιπά έσοδα
 - Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού:	Διαθέσιμες πιστώσεις για το τρέχον οικονομικό έτος	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας ⁷⁴					Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	
		Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3			
Άρθρο								

Ως προς τα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

Άλλες παρατηρήσεις (π.χ. μέθοδος/τύπος για τον υπολογισμό των επιπτώσεων στα έσοδα ή τυχόν άλλες πληροφορίες).

⁷⁴ Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης), τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 20 % για έξοδα είσπραξης.